

Razvoj manifestacijskog turizma u Međimurju

Podvezanec, Karla

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic of Međimurje in Čakovec / Međimursko veleučilište u Čakovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:110:571875>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-29**

Repository / Repozitorij:

[Polytechnic of Međimurje in Čakovec Repository -
Polytechnic of Međimurje Undergraduate and
Graduate Theses Repository](#)

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ

KARLA PODVEZANEC

RAZVOJ MANIFESTACIJSKOG TURIZMA U MEĐIMURJU

ZAVRŠNI RAD

ČAKOVEC, 2021.

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ

KARLA PODVEZANEC

RAZVOJ MANIFESTACIJSKOG TURIZMA U MEĐIMURJU
DEVELOPMENT OF MANIFESTATION TOURISM IN MEĐIMURJE
COUNTRY

ZAVRŠNI RAD

Mentor:

Đurđa Somođi, mag. oec., v. pred.

ČAKOVEC, 2021.

SAŽETAK

Turizam je jedan od glavnih pokretača razvoja i prihoda u Republici Hrvatskoj. Turizam i njegovi specifični oblici glavni su za gospodarski rast i zaposlenje velikog broja ljudi u Hrvatskoj kojima je ovo jedina vrsta prihoda. Rast i razvoj turizma u Međimurskoj županiji glavni je faktor za privlačenje turista, iako Međimurje još nije dovoljno poznato ni kao županija ni kao turistička destinacija, stoga je cilj da se Međimurje svake godine sve više širi na turističkom tržištu. Prirodni resursi, raznovrstan i mnogobrojni smještaj te događanja u Međimurskoj županiji glavni su potencijal i karakteristika ponude Međimurske županije te se stoga s lakoćom može nazvati jednom od boljih turističkih destinacija kontinentalne Hrvatske. Kao pomoć da se Međimurska županija širi i bude prepoznatljiva dolaze specifični oblici turizma, i to manifestacijski turizam, koji je glavna turistička privlačnost gradova i ostalih mjesta u županiji na kojima se događanja odvijaju. Svake godine sve je veća potražnja turista za ovakvim tipom specifičnog oblika turizma i turisti se upuštaju u njega te je upravo ovo pokazatelj da raznovrsna događanja dobivaju na važnosti te imaju jak potencijal za promociju u ostalim zemljama. Manifestacije ostavljaju jak dojam te turistima pružaju nezaboravno, povijesno iskustvo zbog bogate povijesti obitelji Zrinskih, ali i ostalih legendi i autohtonih sadržaja koje Međimurska županija krije. To ju čini povijesno-kulturnom destinacijom koja upravo uz te detalje svake godine sve više i više dodatno privlači turiste.

KLJUČNE RIJEČI: *turizam, turistička destinacija, Međimurska županija, specifični oblici turizma, manifestacijski turizam*

SADRŽAJ

1. UVOD	5
2. MEĐIMURSKA ŽUPANIJA	6
2.1. Povijest Međimurske županije.....	6
2.2. Geografski položaj Međimurske županije.....	8
3. TURIZAM MEĐIMURSKE ŽUPANIJE	9
3.1. Pojam turizma.....	10
3.2. Turistička ponuda Međimurske županije.....	12
3.3. Smještajni kapaciteti u Međimurskoj županiji.....	18
4. TURISTIČKE MANIFESTACIJE	21
4.1. Pojam manifestacije.....	21
4.2. Učinci manifestacijskog turizma.....	23
5. MANIFESTACIJSKI TURIZAM U MEĐIMURJU	24
5.1. Manifestacijski turizam grada Čakovca.....	24
5.2. Ostale manifestacije Međimurske županije.....	28
5.3. Povezanost obrazovanja i manifestacijskog turizma u Međimurju.....	32
6. ISTRAŽIVANJE O RAZVOJU MANIFESTACIJA TURIZMA U MEĐIMURJU	34
6.1. Metodologija istraživanja.....	34
6.2. Analiza dobivenih rezultata.....	34
7. RASPRAVA	48
8. ZAKLJUČAK	49
9. LITERATURA	50
PRILOZI	52

1. UVOD

U današnje vrijeme javlja se sve češća potreba za putovanjem, na kojem je čovjek spreman izdvojiti svoje vrijeme i resurse da bi dobio ono što od putovanja i očekuje. Osim iz osobnih razloga, putuje se i poslovno te je iz tog razloga potreba za putovanjem sve učestalija i neophodna. Kako potreba za putovanjem postaje sve češća i to u sve dijelove svijeta, tako su se i s vremenom zemlje počele razvijati i nuditi različite ponude te se javljaju novi, specifični oblici turizma kako bi se mogla zadovoljiti potreba svih.

Specifične oblike turizma moguće je definirati kao posebnu skupinu turističkih kretanja koja su uvjetovana određenim, dominantnim turističkim motivom koji turističkog potrošača pokreće na putovanje u destinaciju čija je turistička ponuda sadržajima prilagođena ostvarenju doživljaja vezanih za dominantan interes tog potrošača (Čavlek i sur., 2011). Danas je razvoj brojnih vrsta i specifičnih oblika turističkih kretanja postao rezultat kompleksne interakcije turističke potražnje, turističke ponude i sve prisutnijih turističkih posrednika, pa su sukladno tome odabir cilja i organizacija turističkog putovanja počeli sve manje ovisiti o tradicionalnim kriterijima, a sve se više priklanjati određenju prostornih uvjeta za nastanak posebnih turističkih kretanja u vidu specifičnih oblika turizma (Kesar, 2006). Specifične oblike turizma moguće je razvrstati u dvije osnovne skupine, i to ovisno o tome temelje li se sadržaji ponude pretežno na prirodnim ili pretežno na društvenim resursima (Čavlek i sur., 2011). Upravo kroz tu navedenu podjelu specifičnih oblika turizma možemo svrstati manifestacijski turizam kao turizam zasnovan pretežno na društvenim resursima.

Ovaj se rad bazira upravo na manifestacijskom turizmu i njegovom razvoju, ali i postojećim manifestacijama u Međimurskoj županiji te opisuje turističku ponudu i smještaj kao i manifestacijske programe u Međimurskoj županiji. Također je za potrebe ovog rada provedena anketa koja služi kao pomoć u saznanju mišljenja ispitanika o manifestacijama Međimurske županije te o njihovom razvoju.

2. MEĐIMURSKA ŽUPANIJA

Svatko tko živi u Međimurskoj županiji ili ju je barem jedanput posjetio zna da ona obiluje prošlošću i legendama po kojima je poznata, pa je i zbog toga privlačna brojnim turistima koji žele ovaj kraj, osim prirodnih ljepota, upoznati još više.

2.1. Povijest Međimurske županije

Međimurje. Naziv mu jedni vide u činjenici što je rijeka Mura državna međa (Mura omeđuje) prema Mađarskoj. No, isto je tako razložno uvažiti i Međimorje, što je apelativ, opća imenica međimorje, a to je u kajkavskom (prema Valvasoru, Belostencu, Sušnik-Jambrešiću) označavalo otok. Odatle i naziv Murinsel, pa latinski *Insula intra Dravam et Muram*, *Insula Mura-Dravanae* i mađarski *Muraköz*. Danas je u uporabi Međimurje u pismu, a u hrvatskokajkavskom govoru rabi se Međimorje. Kako bilo, ovaj najsjeverniji hrvatski kraj odavno je *Hortus Croatiae*, horvatski cvetnjak, pa se i pjeva u narodnoj popijevci: „Međimorje, kak si lepo zeleno, z cvetičem si ti meni ograjeno“ (Purić-Hranjec i sur., 1993). Tragove života na međimurskom tlu pratimo od najranijih razdoblja ljudskog razvoja. Ovaj plodan kraj okružen rijekama oduvijek je bio povoljan za naseljavanje. Tako nam arheološki nalazi kao vjerni ostaci minulih vremena oslikavaju neprekidan kontinuitet života. Od najstarijih kamenodobnih nalaza pratimo razvoj do metalnih doba, antike i ranog srednjeg vijeka, čija nam nalazišta, raštrkana po Međimurju, govore o gustoći naseljenosti našeg međuriječja brojnim bezimanim etničkim skupinama izloženim promjenama i udarima raznih osvajača (Purić-Hranjec i sur., 2006).

Slika 1. Paljevinski grob tijekom čišćenja

Izvor: <https://www.mnovine.hr/medimurje/arheoloska-istrazivanja-u-sv-martinu-otkrivena-dva-paljevinska-groba-iz-1-i-2-stoljeca/>, 10. 12. 2020.

Doba Zrinskih od 1546. do 1691. godine najsajjniji je period feudalne povijesti Međimurja. Tada je obitelj grofova Zrinskih, koji su bili istaknuti vojskovođe, graditelji, pjesnici, veliki župani Zaladske županije i hrvatski banovi, prenijela sjedište svoje obitelji u Čakovec, centar svojeg najvećeg i najbogatijeg posjeda. 1559. godine Nikola Zrinski Sigetski sagradio je unutar pavlinskog kompleksa u Svetoj Jeleni (Šenkovec) mauzolej svoje obitelji. U Čakovcu je sagrađena snažna tvrđava i palača, a na rijeci Muri sustav utvrda kojima su uspjeli spriječiti Osmanlije u daljnjem osvajanju hrvatskih teritorija. Bili su jedni od nositelja stoljetne krvave borbe s Osmanlijama te odlučni borci protiv austrijskog apsolutizma i centralizma (Purić-Hranjec i sur., 2006). Prestankom opasnosti od Osmanlija, krajem 17. i početkom 18. stoljeća, počelo je novo doba Međimurja i sustavne graditeljske obnove; izgrađuje se cestovna mreža, otvaraju se manufakture, razvijaju se trgovišta, dolaze i trajno se naseljavaju stranci. 1702. godine gradi se franjevački samostan. Međimurje koristi svoj položaj na važnoj cesti koja Baltik spaja s

Jadranom (Purić-Hranjec i sur., 2006). 1860. godine sagrađena je prva dionica željezničke pruge na hrvatskom tlu; Kotoriba – Macinec – Središće ob Dravi (Purić-Hranjec i sur., 2006).

Godine 1990. i 1991. zauvijek će ostati zapisane u povijesti Međimurja i Hrvatske jer je nakon provedenih višestranačkih izbora Hrvatska postala zemlja parlamentarne demokracije. Status županije Međimurje je dobilo novim teritorijalnim uređenjem Republike Hrvatske 30. prosinca 1992. godine (Purić-Hranjec i sur., 2006).

2.2. Geografski položaj Međimurske županije

Međimurje je pretežito nizinski kraj trokutastog oblika. Rijeka Mura na sjeveru i istoku i rijeka Drava na jugu prirodne su granice okolnim prostorima. Na zapadu je granica više povijesno-etnička, nego prirodna (Bunjac i sur., 2003).

Međimurje je smješteno na dodiru dviju velikih reljefnih cjelina; Istočnih Alpi i Panonske nizine, na temelju čega su definirane dvije morfološke cjeline; brežuljkasto gorje (s najvišim vrhom Mohokosom 344,5 metara nadmorske visine) i nizinsko donje Međimurje. Zelenilo njene brežuljkaste i ravničarske unutrašnjosti presijecaju plavetnila stotinu manjih jezera i vodenih tokova te dva velika umjetna jezera HE Čakovec i HE Dubrava. Međimurje je smješteno u području umjereno tople, vlažne klime s dobro izraženim godišnjim dobima relativno vrućih ljeta, hladnih zima, brzim porastom temperatura u proljeće i povoljnim temperaturnim prilikama u jesen. (Purić-Hranjec i sur., 2006).

Na površini od 730 km², u najgušće naseljenoj županiji Republike Hrvatske, živi u 3 grada (Čakovec, Prelog i Mursko Središće) i 22 općine, u prosjeku starosti 37,6 godina 118 426 vrijednih Međimurki i Međimuraca (Purić-Hranjec i sur., 2006).

Kao što je spomenuto, Međimurska županija najgušće je naseljena županija u Republici Hrvatskoj te graniči sa susjednim zemljama, Mađarskom i Slovenijom. Ima dobru cestovnu povezanost te izrazitu blizinu Sloveniji što predstavlja veliku prednost jer je velik broj Međimuraca zaposlen upravo u Sloveniji pa im je svakodnevni odlazak i dolazak na posao olakšan i omogućen. Osim susjednih zemalja također ima granicu i sa susjednim županijama, a to su Varaždinska županija i Koprivničko-križevačka županija.

Slika 2. Međimurska županija

Izvor: <http://www.udu-mz.hr/?gid=6&aid=373>, 10. 12. 2020.

3. TURIZAM MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

Danas je turizam jedna od najbrže rastućih industrija svijeta i mnogo krajeva i naselja diljem svijeta pronalazi priliku za svoj napredak upravo u razvoju turizma. Današnji moderni turist sve više se distancira od masovnog turizma i svoj odmor i razonodu traži u mjestima koja još nisu toliko poznata na globalnom tržištu, a odišu mirom, čistoćom i sigurnošću. Međimurje kao turistička destinacija još uvijek je nepoznato na globalnoj turističkoj karti Europske unije, budući da većina turista koja dolazi u Republiku Hrvatsku pretežno svoj godišnji odmor koristi na jadranskoj obali i jadranskim otocima. Unutrašnjost Hrvatske, a pogotovo sjeverozapadni kraj, još uvijek se slabo promovira i ogroman broj turista nikada nije ni čuo za Međimurje. Međimurje je danas jedna od najrazvijenijih županija u Republici Hrvatskoj (u prvih 10 mjeseci 2019. godine ostvareno je 183.485 noćenja što je rast od 10 % u odnosu na isto razdoblje prethodne godine), a ono po čemu je najpoznatije upravo je uređenost infrastrukture. Međimurci su poznati kao vrijedni, marljivi, pedantni i uredni ljudi. Njihove kuće, dvorišta, vrtovi pa i parkovi oduvijek su bili primjer ostalim krajevima u Hrvatskoj na koji način treba

održavati i voljeti svoj kraj i svoje mjesto. Zbog toga mnogi nazivaju ovaj sjeverozapadni dio Hrvatske „horvatskim cvetnjakom“. Upravo zbog dobrog planiranja i suradnje lokalnih i županijskih vlasti Međimurje je primjer kako se može dobro organizirati određena regija da bi bile zadovoljne sve strukture društva: gospodarstvenici, turistički djelatnici, lokalna vlast, lokalno stanovništvo, turisti, a da time nije narušen održivi razvoj regije

https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=213166 (10. 12. 2020.)

3.1. Pojam turizma

Svaka osoba može samostalno opisati što za nju znači pojam turizma, i svaka ta definicija ne bi bila pogrešna. Međutim, postoje i stručne definicije turizma koje su odredili mnogobrojni teoretičari koji smatraju da su upravo njihove definicije stručno točne i da se trebaju koristiti i širiti u obrazovanju ljudi.

Prema Pirjevcu (2002), „turizam je skup odnosa i pojava koje proizlaze iz putovanja i boravka posjetitelja nekog mjesta, ako se tim boravkom ne zasniva stalno prebivalište i ako s takvim boravkom nije povezana nikakva njihova gospodarska djelatnost“.

Turizam su aktivnosti osoba koje putuju prema mjestima izvan njihove uobičajene okoline i ne borave u njima dulje od jedne godine uzastopno radi odmaranja, poslovanja ili drugih razloga. Turizam je skup pojava i odnosa proizišlih iz interakcije turista, davatelja usluga, država i lokalnih zajednica domaćina u procesu privlačenja i ugošćivanja tih turista i drugih posjetitelja (izletnika) (Valčić, 2018).

Udruženje turističkih eksperata (AIEST) (1981). definira turizam kao „skup odnosa i pojava koje proizlaze iz putovanja osoba i njihova zadržavanja u određenim mjestima, koja nisu njihova trajna boravišta niti u njima obavljaju poslove vezane uz turizam, studiranje ili neki drugi oblik poslovne aktivnosti“ (Valčić, 2018).

Brojni teoretičari u oblikovanju svojih definicija polaze od četiriju temeljnih subjekata u turizmu (Valčić, 2018): turisti, tvrtke i ostali poslovni subjekti, država – zemlja domaćina i lokalna zajednica.

Slika 3. Turizam u Međimurju

Izvor:

https://www.google.com/search?q=turizam+u+kontinentalnoj+hrvatskoj&tbm=isch&chips=q:turizam+u+kontinentalnoj+hrvatskoj,online_chips:međimurje&client=opera&hs=cZx&hl=en&sa=X&ved=2ahUKEwj0n4DbjsvuAhWTD-wKHRFnDxQQ4lYoAXoECAEQGg&biw=1457&bih=697#imgc=N480Eb, 2. 2. 2021.

3.2. Turistička ponuda Međimurske županije

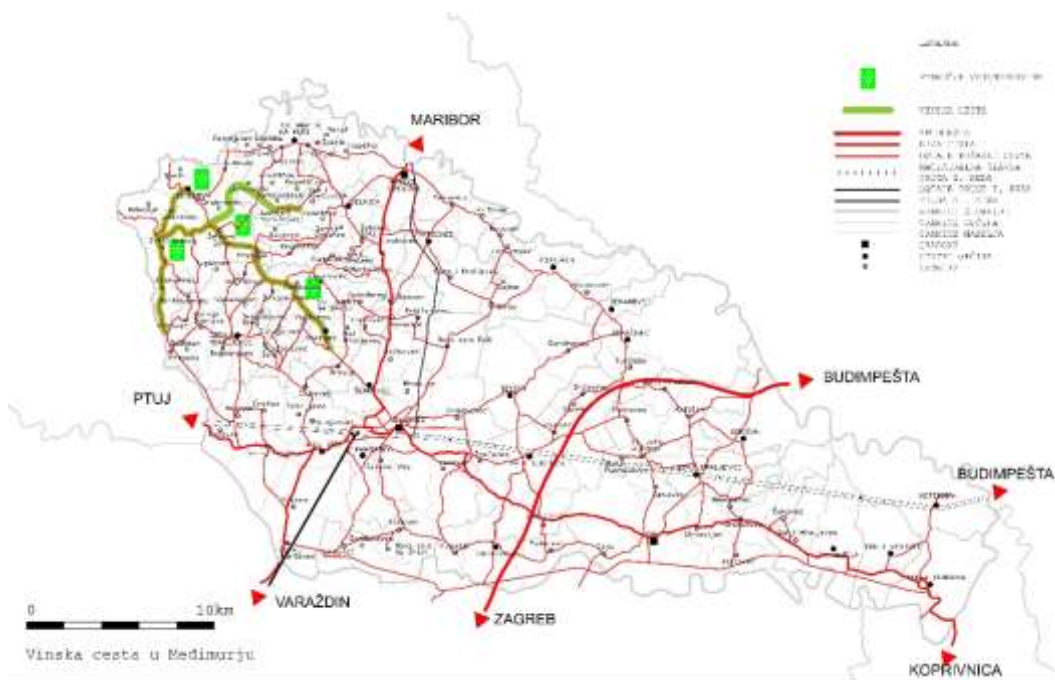
Kao što je već spomenuto, turizam u Međimurskoj županiji još uvijek nije toliko poznat na globalnom tržištu upravo zbog našeg Jadrana i njegove privlačnosti i prepoznatljivosti. Iz tog razloga nije poznata toliko ni široka ponuda koja se nudi i to ne samo u gradovima nego i ostalim mjestima u Međimurskoj županiji. Priroda i kulturno-povijesna baština, gastronomija, sportske aktivnosti, zabavni sadržaji te manifestacije samo su neke od ponuda u Međimurju.

Vinogradarstvo je tradicionalno jedna od najvažnijih gospodarskih grana Međimurske županije. Uzgoj vinove loze, proizvodnja i njegovanje vina u gornjem Međimurju, prostoru oko Štrigove, Svetog Urbana i Železne gore, poznati su već od antike, a već od 15. stoljeća grofovi Zrinski od vina u Međimurju ostvaruju najveće prihode (poznat je podrum Nikole Šubića Zrinskog u Štrigovi). I upravo zbog vinogradarstva jedan od najvažnijih i najpoznatijih međimurskih turističkih proizvoda je vinska cesta kojoj je službeni naziv Međimurska vinska cesta. Inicijativu za njezino osnivanje godine 1999. potaknuli su Udruga vinogradara i vinara Međimurske županije „Hortus Croatiae“ i Turistička zajednica Međimurske županije. Ta vinska cesta prostire se na području gornjeg Međimurja, brežuljkastog krajolika na sjeverozapadu Međimurske županije, s najvišom kotom od 344 m, Mohokos, sa šumarcima, njivama i livadama na sjevernim padinama, dok je na južnim i jugoistočnim padinama zasađeno oko 1100 ha vinograda, uglavnom u vlasništvu fizičkih osoba, a manji dio, oko 140 ha, u vlasništvu tvrtke Agromeđimurje. Šezdesetak vinogradara proizvodi vina s kontroliranim podrijetlom, od kojih desetak ima status vrhunskih vina što međimursko vinogorje određuje kao jedno od najkvalitetnijih u Hrvatskoj. Najznačajnije sorte međimurskog vinogorja su vrhunske sorte bijelog (*chardonnay*, graševina, rajnski rizling, bijeli i sivi pinot, šipon, traminac, zeleni slivanac, žuti muškanac) i crnog vina (crni pinot i frankovka), a zastupljeni su i predikati (izbor bobica, ledene berbe...) te pjenušac. Upravo zbog uzgoja tih plemenitih sorti, međimursko vinogorje smatra se jednim od najkultiviranijih dijelova Hrvatske. Također, Međimurska vinska cesta ima zadaću upoznavati turiste s kvalitetom međimurskih vina te promovirati vinogradarstvo i podrumarstvo. Međimurska vinska cesta, prema ocjeni Instituta za turizam u Zagrebu, određena je kao „vinska cesta vrhunskog nacionalnog značaja. Time ona postaje i jednom od ključnih turističkih atrakcija ne samo ove županije, nego i Hrvatske u cjelini.“ Međimurska vinska cesta

obuhvaća ustroj uzornih vinograda, proizvodnju vrhunskih vina i turističkih ponuda, a rasprostire se, kao zvjezdoliki itinerer dug preko 30 kilometara, prekrasnim krajolikom gornjeg Međimurja, uz koji se nalaze posebni objekti vinske ponude (objekti s posebnim ovlaštenjem i markicom pripadnosti Međimurskoj vinskoj cesti: kušaonice, vinotočja i ostali objekti), kulturne i prirodne turističke atrakcije, kao i odgovarajući turistički servisi. Međimurska vinska cesta obilježena je putokazima i znakovima dobrodošlice¹, a njezini glavni pravci prolaze kroz naselja Lopatinec, Železna Gora, Štrigova i Sveti Urban.

https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=83392 (10. 12. 2020).

Slika 4. Međimurska vinska cesta

Izvor: https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=83392, autorica: dr. sc. Rebeka Mesarić Žabčić, 10. 12. 2020.

Aeroklub Međimurje je udruga tehničke kulture koja okuplja građane, zaljubljenike u avijaciju koji se udružuju radi ostvarivanja svojih osobnih i zajedničkih potreba i interesa u zrakoplovnoj djelatnosti (motorno pilotiranje, jedriličarstvo, padobranstvo, aviomodelarstvo, maketarstvo, balonarstvo, zmajarstvo te drugi načini letenja zrakom,

¹ Od 2003. godine i znakovima „smeđe“ turističke prometne signalizacije

održavanje zrakoplova, zrakoplovne tehnike, kao i druge aktivnosti u izgradnji i inovatorstvu u zrakoplovu). Aeroklub djeluje od 1946. godine, a u svojoj bogatoj, sedam desetljeća dugoj povijesti odškolovala je više stotina modelara, padobranaca, jedriličara i motornih pilota, sudjelovao i pobjeđivao na mnogim natjecanjima, organizirao brojne aeromitinge i ostale događaje, a njegovi članovi su izradili na stotine modela, više tisuća puta iskočili padobranom te odradili na tisuće sati naleta raznim letjelicama. Danas Aeroklub djeluje kroz više sekcija (Modelarska, Motorna, Jedriličarska, Ultralaka, Zmajarska i Padobranska) koje okupljaju članove koji usavršavaju vlastite vještine i znanja, te svojim djelovanjem ostvaruju osobne i zajedničke interese te doprinose klubu, tehničkoj kulturi i zajednici (<https://aeroklub-medjimurje.hr/opce-informacije/>).

Međimurje je oduvijek poznati rasadnik sportskih talenata i njegovanja sportske kulture. Danas oko 12 000 aktivnih sportaša djeluje u oko 200 organiziranih klubova u 20 različitih sportova. Ekipirani su u 15 strukovnih saveza, Sportsko društvo Međimurje te 8 udruga. U različite oblike njegovanja tradicijskih sportova mogu se uključiti i turisti u sklopu redovitih godišnjih sportskih priredbi i manifestacija (Purić-Hranjec i sur., 2006).

Tu se ne govori samo o onim klasičnim, uobičajenim sportovima kao što su nogomet, košarka, rukomet, tenis i dr. već i o malo drugačijoj varijanti sporta koja postaje sve učestalija, a to su Karting centar Blažon iz Belice, Speedway club Unia u Donjem Kraljevcu, rafting i kajak na Muri, različite ture na biciklima, a ujedno i jedna od poznatih ciklomanifestacija je i Bimep. Sve učestalije su organizirane trkačke aktivnosti kao što je Rudar liga u Murskom Središću gdje se trči šest kola (tri u proljetnim te tri u jesensko/zimskim mjesecima), Čakovečki noćni cener, prepoznatljiva utrka specifična što se trči navečer na prvi dan ljeta, kros-liga Globetka, polumaraton i ostale utrke.

Postupno preuzimajući spomenički kompleks, Muzej Međimurja Čakovec Stari je grad pretvorio u središnji memorijalni prostor Međimurske županije. Muzej Međimurja Čakovec je zavičajni muzej s nizom odjela i zbirke koje govore o svim aspektima života ljudi na prostoru Međimurja kroz povijest. Osim kompleksa Starog grada, Muzej Međimurja Čakovec je u posjedu ostataka kompleksa pavlinskog samostana svete Jelene u Šenkovcu i rodne kuće slikara Ladislava Kralja Međimurca (Purić-Hranjec i sur., 2006).

Etnografski odjel muzeja Međimurja Čakovec radi na očuvanju upravo onog dijela narodne baštine koji je najviše podložan nestajanju. Prikupljaju se i stručno obrađuju

predmeti vezani za sve vidove života na selu, od poljoprivrednih alatki i alata pojedinih obrtnika, dijelova stare narodne nošnje, pa sve do onih krhkih i nepostojanih predmeta vezanih za određene običaje. Bilježe se sjećanja na nekadašnji život seljaka i njihove navade, prikupljaju stare fotografije i dokumenti. Rezultat tih istraživanja je i stalni postav Etnografskog odjela u kojem je prezentiran život međimurskog sela u godinu dana, na prijelazu iz devetnaestog u dvadeseto stoljeće. Prikazani su alati za sezonske radove, nošnja, godišnji i životni običaji, popraćeni poezijom međimurskog melosa (Purić-Hranjec i sur., 2006).

U Etnografskom muzeju u Zagrebu očuvan je pisani trag o čipki koju su izrađivale 1936. godine žene iz Svete Marije, Donjeg Mihaljevca i Čukovca. Do 1940. godine čipka na batiće, špice, plela se u gotovo svakoj kući u Svetoj Mariji i bila je jedan od izvora sredstava za život, poglavito u zimskim mjesecima. Tradicija čipkarstva otrgnuta je zaboravu u Međimurju od 1995. zahvaljujući okupljanju svetomarskih žena koje nastavljaju i danas tradiciju izrade čipke prenošenjem umijeća na mlade naraštaje (Purić-Hranjec i sur., 2006).

U zajednici hrvatskih kulturno-umjetničkih udruga Međimurske županije djeluju 42 aktivne članice i 10 povremeno aktivnih udruga i društava. One okupljaju sve generacije, a članovi najviše pažnje i ljubavi pokazuju izvornoj međimurskoj pjesmi i plesu, međimurskoj narodnoj nošnji, običajima i predajama. Djeluju kroz folklor, tamburašku i dramsku sekciju, a u svom sastavu imaju vokalne skupine i zborove te dječje folklorno stvaralaštvo. Gotovo sve udruge i društva njeguju izvornu međimursku popevku i ples, koji se u velikoj mjeri razlikuju ovisno o mjestu i utjecajima nastanka. Najveća se razlika može uočiti u plesovima gornjeg i donjeg Međimurja. Tipične vrste izvornog međimurskog plesa su kola, polke, šostarpolke, čipčardaš, šotiš... (Purić-Hranjec i sur., 2006).

Pavlinski samostan u Šenkovcu osnovali su tadašnji feudalni gospodari Međimurja, braća Stjepan i Dionizije Lacković 1376. godine. U tijeku konzervatorskih istraživanja, devedesetih godina 20. stoljeća, u svetištu crkve otkrivene su prekrasne gotičke freske, jedinstvene u sjeverozapadnoj Hrvatskoj. Freske datiraju s kraja 14. stoljeća, a djela su talijanskih slikara iz kruga Vitalia da Bologne. Samostan je često stradavao u požarima, najteže 1695. godine i potresima 1738. i 1880. godine. Od velikog samostanskog

kompleksa do danas se sačuvalo samo svetište nekadašnje samostanske crkve. U temeljima je vidljiva i grobnica obitelji Zrinski koju je 1559. godine dao sagraditi Nikola Zrinski Sigetski (Purić-Hranjec i sur., 2006).

Crkva svetog Jeronima u Štrigovi prekrasna je barokna pavlinska crkva građena između 1738. i 1749. godine. Crkva je jednobrodna građevina s trolisnim svetištem koje je svođeno susvodnicima nad oktogonalmim tamburom. U istoj liniji glavnog pročelja s trokutastim zabatom podignuta su dva stražnja zvonika. Čuva izvorni crkveni inventar, a u svetištu su očuvane originalne freske Ivana Rangera, najpoznatijeg hrvatskog baroknog majstora freske. Crkva je podignuta na mjestu gdje je drvenu proštenjarsku crkvu podignuo još 1447. godine grof Fridrik Celjski. Za sv. Jeronima se u to vrijeme smatralo da je rođen u Štrigovi. Sam papa Nikola V. izdao je crkvi posebnu poslanicu. U njoj je obećao oprost grijeha i druge milosti svima onima koji će hodočastiti u Štrigovu (Purić-Hranjec i sur., 2006).

Župna crkva Sv. Jakoba najvrjedniji je kulturno-povijesni spomenik u gradu Prelogu. Građena je u vremenu od 1758. do 1761. godine. Gradili su je štajerski majstori, a jedina je barokna crkva u sjevernoj Hrvatskoj koja je svođena križno bačvastim svodom plitkih kupola oblikovanih poput baroknih medaljona. Crkva je prostorno jedinstvena s tlocrtom zaobljenim svetištem. Posebna vrijednost u opremi crkve je glavni oltar u crkvenom svetištu u koji su ukomponirana tri oltara različitih titulara: sv. Jakoba, sv. Josipa i sv. Ivana Nepomuka. Taj jedinstveni primjer kompozicije oltarskog retabla rad je Josipa Hermana, vodećeg majstora čuvane stolarske radionice u Grazu (Purić-Hranjec i sur., 2006).

Izuzetno bogata termalna voda visoke mineralizacije poznata je još od 1911. godine kada je englesko-mađarska tvrtka London Budapest vršila istraživanja (bušenja) u potrazi za naftom, no umjesto nafte potekla je termalna voda. Okolno pučanstvo je ubrzo otkrilo svrhu vode te je 1936. godine izgrađen jedan drveni bazen, dimenzije 3 m širine i 4 m dužine, jedan natkriveni bazen te je instalirano sedam kada za namakanje u termalnoj vodi. Zbog izuzetnog mineralizacijskog sastava termo-mineralne vode i prisutnosti ugljičnog dioksida, bila je privlačna za piće pa je buteljirana u razdoblju do izbijanja Drugog svjetskog rata pod nazivom Međimursko jodno vrelo Selnica – Sv. Martin na Muri. Distribuirana je u bocama od 1,44 lit (1 oka) i pod nazivom Mineralno međimursko

vrelo Vučkovec. Nakon Drugog svjetskog rata 1945. država konfiscira toplice u ime „zaštite nacionalne časti“. Godine 1950. nakratko prelazi u ruke privatnika, zatim toplice vodi sindikat, a potom poduzeće Union iz Čakovca do približno 1985. godine nakon čega sve polako propada. Inventar zajedno s kadama prodan je na dražbi. Poslije slobodnih izbora i raspada Jugoslavije, nekoliko godina su bile u vlasništvu poduzeća Toplice. Godine 1996. toplice kupuje poduzeće Modeks i uređuje kupališni prostor. Obnovljeni su bazeni, objekti, svlačionice, sanitarije i kotlovnica, asfaltirana je prilazna cesta i uređen je restoran. Do 2003. i dolaska trenutnih vlasnika toplice su nosile naziv Toplice Vučkovec i radile su sezonski samo u ljetnim mjesecima kao kupalište na otvorenom s tri bazena i restoranom. Od 2003. toplice su dobile naziv Toplice Sveti Martin te narednih godina doživljavaju intenzivno razdoblje poslovno-turističkog razvoja. Gradeći postepeno svoju prepoznatljivost, prije svega na prirodnim atributima okruženja, ljubavnosti osoblja i kvaliteti usluge, Toplice su danas lider u kontinentalnom turizmu. Završetkom hotela i golf-terena predstavljaju najveći projekt kontinentalnog turizma s dosadašnjom investicijom od preko 300 milijuna kuna i preko 200 zaposlenika. Također, s obzirom na to da je prije početka projekta na ovoj lokaciji postojao samo jedan otvoreni bazen, ulaganje predstavlja i jednu od najvećih *greenfield* investicija u cijeloj Hrvatskoj. Jedan takav iskorak u kvaliteti ponude koja sada zadovoljava višu klasu i domaćih i stranih gostiju popraćen je adekvatnom promjenom marke u Spa & Sport Resort Sveti Martin koja je postala sinonim za vrhunsku ponudu u kontinentalnom turizmu, kako u Hrvatskoj, tako i u okolnim zemljama. Kako bi Toplice Sveti Martin zadržale kvalitetu usluge i visinu standarda, uz najmodernije svjetske trendove brine se poznati slovenski brend LifeClass koji je od 2014. godine preuzeo upravljanje nad Termama Sveti Martin. Misija Terma Sveti Martin i brenda LifeClass poklapaju se u tri stvari, a to je zdrav život, sport i rekreacija te lokalna gastronomija što se ujedno očituje i u zajedničkom sloganu koji glasi „Svijet zdravih užitaka“ (<https://www.termesvetimartin.com/hr/otoplica/povijest-resorta>).

Međimurska kuhinja karakteristična je po mnogim jednostavnim, ukusnim jelima. Juhe su krepke i često temeljene na mlijeku i mesu (pretepena juha), ali i s mnoštvo povrća (krastavci, mahune, grah, grašak i grah s kiselim zeljem zimi, grah s ječmom, kaša...). Obilje jela je od tjestenine (žljicnjaci), mliječnih proizvoda uglavnom od kravljeg mlijeka (sir s vrhnjem, turoši), a mnoga su od povrća (graha, krumpira, kupusa...). Od mesnih

jela najpoznatije je meso iz tiblice (svinjsko dimljeno meso zaliveno u masti), ali i mnogobrojni specijaliteti od peradi i divljači. Naravno, tu su i jela od riječne ribe, najčešće spravljena s kukuruznim brašnom (pohano) ili zapečena na ražnju. Salate su najčešće začinjene crnim bučnim uljem ili rjeđe svinjskom mašću, a najčešće su sezonske (svježi krastavci s kiselim vrhnjem i češnjakom, zelena salata, salata od rajčica, paprike i luka, krumpira i luka...). Zimnica se još uvijek pripravlja na tradicionalan način (kiseli kupus, krastavci kuhani u octu, kisele paprike, cikla, kao i slatka jela – džem od šljiva, kompoti od voća...). Kruh se peče od kukuruza, raži, ječma ili mješavine tih sastojaka, a poslužuje se uz gotovo sva jela. Kolači su najčešće veoma jednostavni (kukuruznjača – od kukuruza; zlevanka, krapci s tikvama, štrukli sa zeljem ili sirom, orahnjača, makovnjača...) (Purić- Hranjec i sur., 2006).

3.3. Smještajni kapaciteti u Međimurskoj županiji

Prema podacima eVisitora, na području Međimurske županije s 30. 10. 2019. godine poslovala su 104 smještajna objekta s 1783 ležaja. U strukturi kapaciteta prema vrsti objekata dominiraju hoteli sa 724 ležaja. Najveći broj smještajnih kapaciteta koncentriran je na području Općine Sv. Martin na Muri, potom u gradovima Čakovcu te Prelogu. Od 1. siječnja do 30. listopada 2019. g. u MŽ-u je ostvareno 183.485 noćenja što je rast od 10 % u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Hotelski smještaj ostao je na istoj razini, dok su objekti u domaćinstvu porasli za 21 %. Od 1. 1. – 30. 10. 2019. najveći broj noćenja ostvarili su gosti iz inozemstva (59,63 %), najznačajniji broj je dolazio iz Slovenije (16,21 %), Poljske (10,81 %), Njemačke (5,36 %) i Bosne i Hercegovine (3,95 %)

(<http://www.visitmedimurje.com/media/Program%20rada%20TZMZ%202020.pdf>). Što se tiče susjedne županije, u prvih 9 mjeseci 2019. zabilježen je porast broja dolazaka, kao i porast broja noćenja turista. Tako je broj dolazaka veći za 15,21 %, a ukupno je u promatranom razdoblju ostvareno 149.231 noćenje, što predstavlja povećanje za 13,38 % u odnosu na isto razdoblje prošle godine. U prvih 9 mjeseci 2019. godine registriran je 271 novi ležaj te je trenutno u županiji evidentirano 3.636 kreveta. Temeljem ovogodišnjeg javnog poziva za bespovratne potpore u turizmu do kraja godine bit će

otvoreno novih 150 kreveta. Nažalost struktura je i dalje nepovoljna pa hoteli čine manje od 25 % svih ležajeva

([http://www.turizam-vzz.hr/images/dokumenti/2020/Program rada TZ sa financ. planom za 2020. godinu-prihvaceni-ovjereni.pdf](http://www.turizam-vzz.hr/images/dokumenti/2020/Program_rada_TZ_sa_financ_planom_za_2020_godinu-prihvaceni-ovjereni.pdf)). Iz ovih podataka što se tiču Međimurske i Varaždinske županije može se vidjeti da je broj noćenja u Međimurskoj županiji veći za više od 30 000 noćenja, no mora se uzeti u obzir da su podaci iz Varaždinske županije iz prvih 9 mjeseci, a podaci iz Međimurske županije prvih 10 mjeseci. Sve u svemu, obje županije bilježe poraste broja noćenja i broja ležajeva nego prethodnih godina što se pokazuje izrazito zadovoljavajućim za turizam kontinentalne Hrvatske.

Neki od smještaja koji je u ponudi Međimurske županije je: Hotel Spa Golfer, Hotel Castellum, Auto kamp Sv. Martin, Kralj hotel, Panorama hotel, Ilonka pansion, Mamica pansion, Apartmani Lapaž, Regina apartmansko naselje, Apartman Međimurski dvori i mnogi drugi

(<http://www.visitmedimurje.com/smjestaj.asp?#.X2DBg7HVI2w>).

Hotel Spa Golfer s moderno opremljenom 151 hotelskom sobom i 6 luksuznih *suitea* okruženih netaknutom prirodom predstavlja idealnu destinaciju za cjelogodišnji obiteljski odmor, *wellness* opuštanje, poslovna putovanja te aktivni rekreativni odmor. Hotel okružuju zeleni horizonti golf-terena i međimurskih vinorodnih brežuljaka, dok unutrašnjost karakterizira suvremeni dizajn, elegancija te gostoprimstvo domaćina kao neopipljiv, ali itekako osjetljiv sastojak u kreiranju doživljaja (<http://www.visitmedimurje.com/backend/opsirnije-enduser.asp?id=489>).

Hotel Panorama nalazi se na mirnoj lokaciji okruženoj zelenilom u Prelogu, a uključuje *à la carte* restoran koji poslužuje jela tradicionalne i međunarodne kuhinje, bar u predvorju s terasom, kao i besplatan bežični pristup internetu. Gostima su dostupni razni sportski sadržaji, a mogu i besplatno koristiti fitness-centar. Sve sobe hotela Panorama sadrže TV ravnog ekrana, klima-uređaj, sef i ormar. Obuhvaćaju vlastitu kupaonicu s tušem, besplatnim toaletnim potrepštinama te sušilo za kosu. Iz svake sobe pruža se pogled na jezero. Objekt ima 2 prostrane sunčane terase, a jedna od njih smještena je na krovu i sadrži ležaljke. Gosti uz nadoplatu mogu koristiti spa centar, solarij, saunu, igraonicu, kao i rukometne, nogometne i teniske terene. Također, gostima su uz nadoplatu

u okviru objekta dostupni tečajevi joge, pilatesa te trbušnog plesa (<http://www.visitmedimurje.com/backend/opsirnije-enduser.asp?id=103>).

4. TURISTIČKE MANIFESTACIJE

Sa sigurnošću možemo reći da se manifestacijski turizam počeo iz godine u godinu razvijati i da se svake godine može naći šira i bolja ponuda samih manifestacija koje nudi određena županija. Također, manifestacije su jedan od važnijih razloga uspješnosti razvoja turizma na određenim područjima Lijepe Naše, a u proteklih nekoliko godina zaslužne su za razvoj turizma kontinentalne Hrvatske. Također, manifestacije pomažu onim destinacijama koje nemaju svoje autohtone proizvode ili usluge za ponuditi kupcima/potrošačima da se lakše probiju na turističko tržište koje je sve zahtjevnije i razvijenije.

4.1. Pojam manifestacije

Termin manifestacija (event) odnosi se na posebne rituale, prezentacije, predstave ili proslave koje se pomno, unaprijed planiraju i stvaraju da bi se njima obilježili posebni događaji ili postigli posebni društveni, kulturni ili korporativni ciljevi (Pivčević S., 2012/2013, skripta).

Mogu se organizirati radi proslave (Pivčević S., 2012/2013, skripta):

- nacionalnih praznika
- značajnih javnih događaja
- jedinstvenih kulturnih ostvarenja
- velikih sportskih događaja/susreta
- korporativnih proslava
- tržišnih događaja (sajmova)
- lansiranja novih proizvoda.

Autor D. Getz dijeli definicije:

- a) s aspekta organizatora manifestacije i
- b) s aspekta kupca odnosno gosta.

S aspekta organizatora, specijalne manifestacije su jedinstveni i neponovljivi ili rijetko (periodično) upriličeni događaji koji se dešavaju izvan uobičajenih programa ili aktivnosti tijela/organizacije koja ih sponzorira ili organizira.

S aspekta potrošača ili gosta, specijalne manifestacije predstavljaju priliku za odmor, zabavu, društveno ili kulturno iskustvo koje je izvan uobičajenog okvira izbora ili izvan svakidašnjih događanja (Pivčević S., 2012/2013, skripta).

Manifestacije su stare koliko i čovječanstvo.

Prve organizirane plemenske/rodovske ljudske zajednice prenose priče i pjesme s generacije na generaciju, organiziraju plemenske svečanosti.

Stare civilizacije organiziraju velike proslave:(Pivčević S., 2012/2013, skripta)

- u čast svojih božanstva (npr. dionizijske svečanosti stare Grčke)
- sportske manifestacije (Olimpijske igre, Nemejske i Pitijске igre stare Grčke, sportska natjecanja i gladijatorske igre u starom Rimu – Circus Maximus i Koloseum)
- proslave važnih godišnjih događaja (npr. Kineska nova godina)
- kroz srednji vijek, u Europi se organiziraju uglavnom vjerske manifestacije i proštenja, ali i viteški turniri
- nešto kasnije započinje i tradicija slavljenja karnevalskih svečanosti.

Suvremeno doba nije prekinulo čovjekovu vjekovnu potrebu da se druži, natječe, zabavlja, pokazuje, odnosno da na poseban način bilježi neke važne događaje u životu pojedinca ili društva. Novo doba, razmjerno rastu broja stanovnika, ekonomskom i inom napretku, dovelo je do nastanka različitih vrsta, oblika i obujma manifestacije (Pivčević S., 2012/2013, skripta).

4.2. Učinci manifestacijskog turizma

Svake učinke bilo kakvih manifestacija dijelimo na pozitivne i negativne.

Pozitivni učinci razvoja manifestacije na turizam (Bartoluci M., 2013):

- jednostavno i učinkovito privlačenje ciljne potražnje
- povećanje prosječne duljine boravka
- povećanje prihoda gradova domaćina
- dodatno zapošljavanje, osobito rezidenata
- privlačenje velike mase posjetitelja/potrošača
- utjecaj na preusmjerenje turističkih tokova
- izgradnja ili adaptacija objekata
- unapređenje poslovanja subjekata turističke ponude i javnog sektora
- proširenje turističkog tržišta
- jačanje konkurentnosti i podizanje kvalitete ponude
- publicitet i međunarodna medijska izloženost.

Negativni učinci razvoja manifestacija na turizam (Bartoluci M., 2013):

- veliki troškovi organizacije
- neiskorišteni smještajni i drugi turistički receptivni kapaciteti nakon završetka manifestacije
- neizbježna kalendarska preklapanja (s drugim manifestacijama)
- gubitak stalne klijentele
- onečišćenje okoliša (otpad, buka itd.)
- nedostatak pojedinih usluga zbog gužvi (npr. turistički vodiči, taksi službe, itd.)
- porast cijena proizvoda i usluga
- djelomično narušavanje imidža zemlje.

Prilikom planiranja određene manifestacije bilo bi uputno sastaviti SWOT analizu za ekonomsku valorizaciju ukupnih učinaka manifestacije koja bi trebala upozoriti na sve prednosti, ali i slabosti takve manifestacije. Na temelju toga, može se donijeti odluka o isplativosti određene manifestacije (Bartoluci M., 2013).

5. MANIFESTACIJSKI TURIZAM U MEĐIMURJU

Svake godine pojavljuje se sve veći broj novih manifestacija diljem svijeta, pa tako i u Lijepoj Našoj. Iako u obalnim krajevima Hrvatske manifestacije i ostala događanja prevladavaju ljeti, na kontinentu sa sigurnošću možemo reći da je posebnost u održavanju manifestacija što su one aktualne i održive tijekom svih godišnjih doba i gotovo svaki mjesec, pa se tako i u Međimurju može naći raznovrsna ponuda manifestacija svih kategorija, gotovo svaki mjesec te za svakoga ponešto.

5.1. Manifestacijski turizam grada Čakovca

Čakovec je županijsko središte te središte svega ostaloga što se događa na prostoru Međimurske županije koja se nalazi na najsjevernijoj točki na karti Hrvatske. Budući da je središte županije, u Čakovcu se održava najveći broj događanja, skupova, manifestacija i svega ostaloga što je potrebno za razvoj same Međimurske županije.

Jedna od najpoznatijih manifestacija je Porcijunkulovo koje se odvija u ljetnim mjesecima upravo u samom gradu Čakovcu. Porcijunkulovo s pravom možemo nazvati najreprezentativnijom manifestacijom na ovim prostorima budući da se u pet dana trajanja manifestacije uspije na malom prostoru sažeti i prikazati sve ono posebno i autohtono što naš kraj nudi. Prvobitno je zamišljeno kao „sajam tradicijskih zanata“ vezan za crkveni blagdan Gospe od anđela Porcijunkule, a kako se tematski i obujmom širilo svake godine, Porcijunkulovo je steklo status najveće manifestacije u Međimurju. Danas Porcijunkulovo privlači brojne posjetitelje iz Hrvatske i susjednih zemalja. Ispod šarenila koje stvara više tisuća kišobrana, sad već zaštitnog znaka Porcijunkulova, tristotinjak izlagača nudi autentične suvenire i rukotvorine, prikazuje način izrade tradicijskih proizvoda karakterističnih za naše krajeve, a bogata je i enogastronomska ponuda. Uz već spomenute mnogobrojne izlagače i njihove proizvode koji su zapravo srž manifestacije (jer je ideja prezentirati sve najbolje što nude Međimurje i cjelokupna regija), tu su i brojni glazbeni nastupi poznatih izvođača i dodatni programi. Porcijunkulovo usporedo sa špalirom štandova (izvori okusa, mirisa, boja i života Međimurja) nudi i svakodnevne raznovrsne programe za sve dobne uzraste. Tu spadaju dječje igraonice i radionice te pričaonice, umjetničke izložbe, prezentacije i promocije specifičnih djelatnosti i udruga

iz domaće, ali i inozemne regije i mnogo toga drugog. Budući da sama manifestacija Porcijunkulovo ima svoj izvor u crkvenom blagdanu Gospe od Anđela – Porcijunkule, duhovni program je neizostavan dio manifestacije. Brojna događanja daju prepoznatljivu notu Porcijunkulovom, zbog kojeg se svake godine vraća sve više posjetitelja. Cilj same manifestacije je obogaćivanje turističke ponude, očuvanje i valorizacija tradicijskih vrijednosti regije

(<http://www.visitcakovec.com/manifestacije2/#1497614956717-3b2b257e-8d28>).

Slika 5. Porcijunkulovo

Izvor: <https://www.porcijunkulovo.com/foto-galerija-2018/>, 5. 1. 2021.

Međimurski fašnik – fašnička događanja u Čakovcu započinju u subotu „dječjim fašnikom“ koji okuplja preko 800 djece međimurskih dječjih vrtića, ali i članova udruga. Dječji je fašnik s preko 25 grupa jedan od najvećih u sjeverozapadnoj Hrvatskoj. Svu maštovitost djeca pokazuju mimohodom ulicama grada i izvođenjem plesnih i pjevačkih točaka na pozornici na trgu. Vrhunac Međimurskog fašnika održava se već tradicionalno u nedjelju, suđenjem fašniku kojeg pred prijeki sud i na izvršenje kazne gradom prati maskirana povorka u kojoj se tradicionalnim maskama iz Međimurja pridružuju i maskirane skupine iz raznih krajeva Hrvatske, ali i iz inozemstva. Grad Čakovec jedan je od pet gradova osnivača Saveza karnevalskih gradova Hrvatske, a zahvaljujući njegovanju tradicije i Međimurskog fašnika, grad je 1995. godine postao članom Europske karnevalske udruge FECC, a pokladna tradicija u Međimurju uvrštena je na listu nematerijalne kulturne baštine u sklopu registra kulturnih dobara Republike Hrvatske koji donosi Ministarstvo kulture RH.

Dan grada Čakovca – poveljom Jurja 4. Zrinskog, od 29. svibnja 1579. godine, stanovnicima podgrađa čakovečke utvrde daje se status slobodnog tržišta, čime je naselje dobilo osnovne atribute grada. Taj se datum danas obilježava kao Dan grada Čakovca, kada se održava niz kulturno-zabavnih i sportskih programa. U organizaciji Turističke zajednice grada Čakovca i Grada Čakovca program se sadržajno iz godine u godinu obogaćuje i upotpunjuje te stoga posebno veseli da se svake godine uključuje sve veći broj gradskih institucija, udruga, škola, vrtića, plesnih škola i sportskih klubova.

Antunovsko proštenje – kako bi se proširila turistička ponuda grada Čakovca, u organizaciji Grada Čakovca i Turističke zajednice grada Čakovca, na jugu Čakovca 2014. godine prvi put održala se manifestacija Antunovsko proštenje. U dva dana održavanja, manifestacija objedinjuje suvremene i tradicijske običaje. Tradicionalni sajam starih zanata obogaćen je kulturno-zabavnim programom uz pjesme i običaje kulturno-umjetničkih društava i udruga Međimurja. Religijski programi u crkvi sv. Antuna Padovanskog, prigodne izložbe i koncerti dio su Antunovskog proštenja.

Vikend u listopadu rezerviran je za Jesen u gradu Zrinskih. Izlagači na jednom mjestu objedinjavaju sve ono što simbolizira jesen; ekoproizvode, voće i povrće, med i proizvode od meda, rakije raznih ukusa, vina, ljekovita ulja i druge delikatese. Prirodna hrana, certificirani uzgoj organske hrane, ljekovito bilje, prirodna kozmetika, tradicijski proizvodi, razmjena starih sorti sjemena samo je dio ponude sajma. Centar grada svojim melodijama dodatno oživljavaju ulični svirači. Cilj ovog projekta je promidžba održivog razvoja i zdravog načina života te afirmiranje grada Čakovca i njegove turističke ponude.

Advent u gradu Zrinskih – adventsko doba idealno je za malo sanjarenja, odmak od svakodnevice te uživanje u finoj hrani, obitelji i prijateljima. Vrijeme došašća koje tijekom 4 tjedna vodi do Božića najsvečanije je doba godine, kada se zaboravljaju nesuglasice, brige, sve ono negativno i ružno što život neminovno donosi sa sobom, i kad život barem nakratko obasjava samo svjetlost, radost i mir. Čakovec svake godine priprema pravu adventsku bajku, kako vizualno, tako i bogatim programom, te jedinstvenom enogastronomskom ponudom koja je svakom nepcu pravi užitak. Tijekom četiri vikenda koliko traje Advent u gradu Zrinskih, u centru grada okupljaju se brojni izvođači koji bogatom ponudom uljepšavaju adventski sajam, a zamamni miris domaćih medenjaka, pečenih kobasica, kuhanog vina, fritula i ostalih delicija svojstvenih Adventu privlači brojne posjetitelje

(<http://www.visitcakovec.com/manifestacije2/#1497615151561-03c6cbc5-32a3>).

Tradicionalno se već par godina održava i Ljeto u gradu Zrinskih koje započinje krajem lipnja i traje sve do sredine srpnja. Karakterizira ga bogat i raznolik kulturno-zabavni sadržaj – od koncerata, kvizova pa sve do radionica, filmova itd. Ulaz na sve programe je slobodan te su najčešće lokacije odvijanja ovih programa u jezeru, atriju i na južnom bedemu Starog grada Zrinskih te kod fontane u parku te su osigurani i prostori u slučaju lošeg vremena (<https://medjimurska-zupanija.hr/2019/05/28/ljeto-u-gradu-zrinskih-2019/>).

Dani Međimurske županije (Dani Zrinskih u Čakovcu) – podno zidina Starog grada Zrinskih u Čakovcu odvija se svake godine slikovita svečanost vezana za povijesni datum 30. travnja i tragične pogibelji Zrinskih u Bečkom Novom Mestu. Zrinska garda predvodi smotru povijesnih postrojbi iz Hrvatske i inozemstva, plemstvo se okuplja na vijećanju u atriju Staroga grada, prikazuju se uprizoreni isječci iz života Zrinskih, konjanici jurišaju na zidine, pučanstvo na ulazu u Perivoj Zrinskih priprema sajam tradicijskih rukotvorina, a podno zidina odvija se lovački gastronomski festival koji završava pučkim veseljem. (<http://www.visitmedimurje.com/m/manifestacije.asp?id=43&m=2&mm=11&kt=Manif estacije>).

Polumaraton Zrinskih – svake se godine redovno održava u travnju. Po prvi puta se održao 2017. godine i od tada se nastavlja i dolazi sve više trkača – što rekreativaca, što vrhunskih trkača iz svih krajeva Hrvatske, ali i inozemstva. Sastoji se od dviju utrka. Utrka građana trči se na dionici od 5 km, te glavna utrka od 21 km.

Beer Burger fest Sjever – prvobitno je zamišljen kao manifestacija na proljeće i u ranu jesen. Od 2017. godine jesenski dio festivala preselio je iz Starog hrasta na Trg Republike u Čakovcu i uz pivsku notu dodao i gastronomski aspekt – burgere. Okupljaju se mnogobrojne pivovare, njih dvadesetak, pet restorana, OPG-i i nekoliko tisuća ljudi kojih je sve više iz godine u godinu. Uz pivovare iz Hrvatske i Slovenije, sudjelovali su i restorani, tri iz Međimurja (Central Park, Hrast, Mundoaka), jedan iz Varaždina (American bar Dollar) te jedan iz Dubrovnika (Barba). Osim jela i pića prisutna je i glazba. Prema broju posjeta i prodaje pokazuje se trend ovakvog tipa manifestacija (<http://www.visitmedimurje.com/backend/opsirnije-enduser.asp?id=1058&l=h>).

5.2. Ostale manifestacije Međimurske županije

Kao što je već spomenuto, grad Čakovec je središte Međimurske županije i tamo se odvijaju raznovrsne manifestacije, no nije središte odvijanja svih manifestacija koje ova županija nudi. Postoji još veći broj manifestacija koje se odvijaju naširoko po cijeloj Međimurskoj županiji te ju to čini još privlačnijom turističkom destinacijom.

Vincekov pohod – održava se u povodu dana svetog Vinka, zaštitnika vinogradara. Vincekovim pohodom želi se predstaviti hrvatskoj i široj javnosti okolicu Murskog Središća i dio gornjeg Međimurja. Mnogi smatraju da je upravo na Vincekovo, odnosno 22. siječnja „službeni“ početak vegetativnog ciklusa vinove loze i obično si tog dana vinogradari zažele sretnu novu vinogradarsku godinu. Hodanje po vinorodnim međimurskim brežuljcima upotpunjeno je susretima s domaćim vinogradarima i raznim kulturnim manifestacijama (<https://bundek.hr/vincekov-pohod/vincekov-pohod/>). Tradicionalni zimski planinarski pohod okuplja i brojne šetače, osobe različitog uzrasta. Trasa je dužine 14,5 km i kreće se od Toplica Sv. Martin do Murskog Središća te su na njoj brojne stajanke i tradicionalni prikaz Vincekovog obreda

(<http://www.visitmedimurje.com/backend/opsirnije-enduser.asp?id=1101&l=h>).

Međimurske pastrve – otvorenje sezone lova na pastrve i natjecanje u lovu na pastrve umjetnim mamcima na drenažnom kanalu uz jezero HE Dubrava od Otoka do Svete Marije (Purić-Hranjec i sur., 2006). To je turistička, sportska i eno-gastronomska manifestacija. Održava se u sklopu blagdana Uskrsa uz prigodno ekipno natjecanje u lovu pastrva ribiča iz Hrvatske, Mađarske i Slovenije. Uz natjecanja prikazan je pribor i način ribolova pastrva mušičarskim priborom

(<http://www.visitmedimurje.com/backend/opsirnije-enduser.asp?id=1002>).

Turistička zajednica grada Preloga tradicionalno svake godine organizira Sajam cvijeća u Prelogu koji se održava zadnji vikend u travnju. Faza realizacije kreće početkom ožujka i traje do sredine svibnja svake godine. Kroz tri dana trajanja sajma isprepliću se bogat kulturno-umjetnički program, etnoprogram i običaji, gostujuće kulturne udruge i glazbeni izvođači. Grad Prelog samim time postaje i gradom kulture. Grad Prelog ujedno je i grad cvijeća, a upravo taj epitet privlači posjete grupa i turista iz cijele Hrvatske, stoga je sama manifestacija prerasla u prepoznatljivu manifestaciju koja okuplja izlagače iz cijele zemlje pa čak i inozemstva (Mađarske i Slovenije). Svake godine broj izlagača se

povećava, a samim time i broj posjetitelja. Cilj Sajma cvijeća je potaknuti ljude i animirati ih na uređenje svojih okućnica i balkona, dvorišta, vrtića i škola, te stvoriti kulturu uređenja mjesta, privući što više posjetitelja i pružiti zanimljiv popratni zabavni program. (<http://www.visitmedimurje.com/backend/opsirnije-enduser.asp?id=307&l=h>).

Dani šibe i ribe – održava se u Kotoribi tradicionalno svake godine posljednjeg vikenda u svibnju već petnaestak godina. Subotom općinske udruge pripremaju ribu koja je besplatna za sve posjetitelje, održava se odbojkaški turnir i izložbe. U večernjim satima održava se koncert zabavne glazbe. Nedjeljom besplatan vlak vozi iz Varaždina prema Kotoribi, a putnike dočekuje Limena glazba koja prati posjetitelje sve do velikog šatora kod osnovne škole gdje se manifestacija održava. Nedjelju obilježava bogat kulturno-umjetnički program, cjelodnevna gastronomska ponuda, zabavni park za djecu, bazen u kojem je moguće loviti ribu i slične zanimljivosti. U večernjim satima održava se koncert zabavne glazbe.

(<http://www.visitmedimurje.com/backend/opsirnije-enduser.asp?id=1111&l=h>).

Rafting na rijeci Muri – tradicionalna je rekreativno-edukativna manifestacija koja okuplja predstavnike više zemalja Europe, zaljubljenike u prirodne ljepote koje pruža 76-kilometarska dionica rijeke Mure u Međimurju (Purić-Hranjec i sur., 2006).

Kup grada Preloga u preponskom jahanju – novija manifestacija koja tek oživljava u ljetnim mjesecima (kolovoz). Turistička zajednica grada Preloga u suradnji s Hrvatskim konjičkim savezom te Konjičkim klubom Sveti Križ organizira turnir u preponskom jahanju. Ovo je prvi takav turnir na području grada Preloga, a cilj mu je promovirati konjički sport na području grada Preloga te ovog dijela Međimurske županije.

(<http://www.visitmedimurje.com/backend/opsirnije-enduser.asp?id=1075&l=h>).

Lov na labuđe pero – Nautički klub „Labud“ već u nizu par godina organizira tradicionalno natjecanje u drvenim čamcima Lov na labuđe pero na prostoru Sportsko-rekreacijske zone Marina u Prelogu. Velik broj posjetitelja tijekom vikenda uživa u sportskim aktivnostima, prekrasnoj prirodi koja okružuje Marinu, glazbi te ponudi jela i pića, a donje Međimurje pokazuje kako itekako ima svoje čari i turistički potencijal. Ova manifestacija održava se svake godine u srpnju, a kao uvod u glavni dio manifestacije Lov na labuđe pero, održava se i amaterski turnir u odbojci na vodi

[\(https://medjimurska-zupanija.hr/2019/07/07/manifestacija-lov-na-labude-pero-pokazala-cari-donjeg-medimurja/\)](https://medjimurska-zupanija.hr/2019/07/07/manifestacija-lov-na-labude-pero-pokazala-cari-donjeg-medimurja/).

Međimurska popevka – svu ljepotu i bogatstvo međimurske izvorne pjesme može se doživjeti svake godine početkom lipnja u Nedelišću. Ovaj festival izvorne pjesme, prema ocjenama stručnjaka, jedan je od najkvalitetnijih i najzanimljivijih događanja takve vrste u Hrvatskoj (Purić-Hranjec i sur., 2006).

Dani kruha i zahvale – svake godine u listopadu Turistička zajednica grada Preloga u sklopu Tjedna župnog Caritasa organizira Dane kruha i zahvale uz sudjelovanje brojnih udruga s područja Preloga. Cilj ove manifestacije je pokazati bogatstvo tradicije i baštine našeg kraja s izložbom plodova zemlje te degustacijom kruha i kolača, uz sudjelovanje škola, udruga te poljoprivrednih proizvođača našeg kraja

[\(<http://www.visitmedimurje.com/backend/opsirnije-enduser.asp?id=373&l=h>\)](http://www.visitmedimurje.com/backend/opsirnije-enduser.asp?id=373&l=h).

Orehijada – tradicionalne aktivnosti u svibnju koje se održavaju u srcu Orehovice raspoređene su u dnevni program koji obuhvaća predstavljanje proizvoda lokalnih i regionalnih OPG-a (likeri, rakije, sirevi, bučina ulja, med, ručni radovi te proizvodi od keramike, metala, drva...), predstavljanje udruga koje se bave izradom ručnih radova, izbor najfinije orehnjače, najljepšeg kolača na oko i najboljeg orehovca te kulturno-umjetnički program. Udruge imaju priliku predstaviti svoje proizvode posjetiteljima i potencijalnim poslovnim partnerima te na taj način promovirati rad i ostvariti nove poslovne suradnje. Nakon predstavljanja i ostalih aktivnosti održava se neformalno druženje uz pjesmu i ples

[\(<http://www.visitmedimurje.com/backend/opsirnije-enduser.asp?id=604&l=h>\)](http://www.visitmedimurje.com/backend/opsirnije-enduser.asp?id=604&l=h).

BIMEP – jednodnevna manifestacija koja se održava svake godine u travnju povodom Dana Međimurske županije i obilježavanja Svjetskog dana zdravlja. Građani svih dobnih skupina uključuju se od 9 do 18 sati na jednom od 16 punktova (stajališta) gdje dobivaju diplomu. Prema svojim psihofizičkim mogućnostima odlučuju koju će dionicu proći. Na svakom punktu koji prođu dobivaju prigodan pečat na diplomi koju su dobili na startnom punktu. Vidljivo se broj sudionika u manifestaciji iz godine u godinu povećava, što je jedan od pokazatelja da je BIMEP kvalitetna i zanimljiva sportsko-rekreacijska manifestacija koja svake godine privlači sve više zaljubljenika u biciklizam i pobornika zdravog načina života, te je postao svojevrsan međimurski brend koji je zbog svoje

posebnosti prešao granice Međimurja. Osim Međimurskog saveza sportske rekreacije „Sport za sve“, koji je ujedno i organizator uz Međimursku županiju, koja je pokrovitelj, u organizaciju manifestacije uključuju se i Turistička zajednica Međimurske županije, gradovi i općine na području Međimurske županije u kojima su postavljeni punktovi (Čakovec, Orehovica, Prelog, Sveta Marija, Donja Dubrava, Goričan, Donji Kraljevec, Domašinec, Podturen, Mursko Središće, Sveti Martin na Muri, Štrigova, Gornji Mihaljevec, Lopatinec, Nedelišće, Pušćine i Macinec), Policijska uprava međimurska, Zavod za hitnu medicinu Međimurske županije i Gradsko društvo Crvenog križa Čakovec kao supokrovitelji

<http://www.visitmedimurje.com/backend/opsirnije-enduser.asp?id=1106&l=h>).

Dani svetog Jeronima – crkva sv. Jeronima s Rangerovim freskama dobiva sve veći značaj u segmentu kulturnog turizma, a posebice od 2017. godine kada je izašla knjiga „Natale solum“ prevedena na hrvatski jezik. Cilj ovog događanja je okupljanje akademske zajednice koja će u Danima sv. Jeronima pridonijeti višegodišnjem istraživanju i dokazivanju da je sv. Jeronim rođen u povijesnom Stridonu, današnjog Štrigovi. Crkva je oslikana freskama već spomenutog baroknog freskoslikara Ivana Rangera što daje još veći značaj ovom kulturnom događanju. 2020. godina bila je u znaku obilježavanja 1600. obljetnice smrti sv. Jeronima, stoga se ovom događanju daje još veći značaj

<http://www.visitmedimurje.com/backend/opsirnije-enduser.asp?id=660&l=h>).

Festival krumpira – poljoprivredno-gastronomsko-turistička manifestacija koja se odvija u kolovozu u Belici. Od velikog je značaja za lokalno stanovništvo, ali ima i nacionalni značaj. Spomenik krumpiru je atrakcija za turiste kojih svake godine ima sve više i više pa mu se može dati međunarodni karakter. Belica ima i himnu posvećenu krumpiru „Kalamper“ kojom svake godine tradicionalno i svečano otvara Festival krumpira. Ova manifestacija ima pozitivne sociokulturne učinke na Općinu Belica, jer doprinosi kulturnom i društvenom životu mjesta i motivira žitelje na intenzivniji rad koji ima pozitivne efekte na ekonomiju

<http://www.visitmedimurje.com/backend/opsirnije-enduser.asp?id=1072&l=h>).

Urbanovo – gospodarsko-turistička manifestacija koja se tradicionalno odvija tijekom svibnja, a sadržajno je podijeljena u tri dijela: Festival Pušipela (sajam vina, vinarske i

vinogradarske opreme), Dani otvorenih podruma te blagdan svetog Urbana uz Vinski bal. Festival Pušipela kao centralni događaj Urbanovog u široj je regiji prepoznat kao izvrsna platforma za promociju kulture pijenja vina te posebno zaštićene robne marke Pušipel. Manifestacijom se također promoviraju Međimurska vinska cesta i ostali turistički proizvodi Međimurja

(<http://www.visitmedimurje.com/backend/opsirnije-enduser.asp?id=323&l=h>).

Opera pod zvijezdama – glazbeni spektakl u organizaciji Turističke zajednice grada Preloga, namijenjena široj publici. Opera pod zvijezdama je glazbeno-scenski program koji prvog vikenda u srpnju okuplja velik broj posjetitelja koji uživaju u opernim melodijama poznatih svjetskih opernih virtuozna. Prvi je put organizirana 2013. godine povodom proslave ulaska Hrvatske u veliku europsku obitelj, tj. Europsku uniju

(<http://www.visitmedimurje.com/backend/opsirnije-enduser.asp?id=913&l=h>).

5.3. Povezanost obrazovanja i manifestacijskog turizma u Međimurju

Bitna stavka za razvoj turizma je kad se on ubaci u obrazovni sustav. To čini i Međimursko veleučilište u Čakovcu koje je osnovano prije više od 10 godina (2007.) i koje ima između ostalih i stručni studij Menadžment turizma i sporta čiji su se studenti treće godine uključili i u izrađivanje studentskih kulturno-turističkih projekata iz kolegija Animacija u turizmu pod mentorstvom prof. Đurđe Somođi. S tim projektima uspostavlja se suradnja sa srodnim visokim tuzemnim i inozemnim učilištima te raznim institucijama (<https://www.mev.hr/projekti/>).

Studentski projekti koji doprinose razvoju turizma grada Čakovca i Međimurske županije su projekti Ana Katarina Zrinski i Nikola Zrinski Sigetski. Ti projekti provedeni su 2012. i 2016. godine, a cilj projekata je bio stvoriti prepoznatljivu kulturno-povijesnu manifestaciju, oživjeti povijesne osobe, evocirati duh povijesti i interaktivno prikazati široj publici. Posjetom tih manifestacija moglo se uz prikaz starih zanata, ugođaja i atmosfere tadašnje glazbe, kostime i vitezove vratiti u povijest i na taj način doživjeti kako se nekada živjelo (<https://zrinski.mev.hr/index.php/home/>). Također, moglo se vidjeti viteški tabor s prikazom viteških borbi, svečani mimohod povijesnih postrojbi, žive statue, renesansne slikare te radionice za djecu (<https://zrinski.mev.hr/index.php/o-projektu/>).

Ovo je odličan prikaz kulturno-povijesnih manifestacija, posveta obitelji Zrinskih zbog koje je Međimurska županija dobila na značaju i prepoznatljivosti, odličan primjer Međimorskog veleučilišta da pomoću studenata pridonosi uspjehu turizma ove županije te na taj način promoviraju sebe kao veleučilište, ali i sam grad te županiju.

Slika 6. Barokni ples u gradu

Izvor: <https://zrinski.mev.hr/index.php/home/>, 2. 2. 2021.

6. ISTRAŽIVANJE O RAZVOJU MANIFESTACIJA TURIZMA U MEĐIMURJU

U ovom dijelu završnog rada detaljno se analizira i objašnjava istraživanje koje je bilo provedeno, a koje se odnosi na manifestacije i njihov razvoj u Međimurskoj županiji. Za početak se objasnila metodologija istraživanja, zatim su prikazani rezultati istraživanja uz objašnjenje i grafičke prikaze te se na kraju raspravilo o cjelokupnom istraživanju i rezultatima.

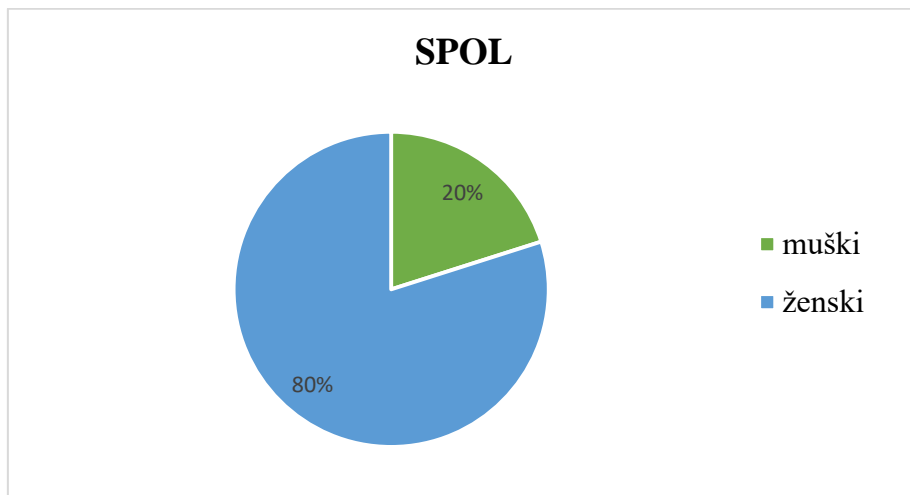
6.1. Metodologija istraživanja

U ovom poglavlju radilo se istraživanje koje je bilo provedeno pomoću društvene mreže Facebook putem anketnog upitnika koji je bio stavljen na profilu autora, grupi studenata te grupama gdje su ljudi iz grada Preloga, Čakovca i okolice, ali i izvan granica Međimurske županije. Anketni upitnik je postavljen 28. kolovoza 2020. godine, sastoji se od 19 pitanja te je na njega odgovorilo 169 ispitanika. Anketa nije sadržavala ograničenja na ispitanicima, tj. anketi su mogli pristupiti svi ljudi različitih dobnih skupina, bez obzira na njihovo prebivalište te neovisno o radnom ili školskom statusu. Anketa je bila potpuno anonimna te je na sva pitanja bilo potrebno odgovoriti. Cilj ove ankete je bio istražiti kolikom broju ljudi je poznat manifestacijski turizam u Međimurskoj županiji, da li domaći, ali i strani ljudi posjećuju manifestacije koje se odvijaju u ovom području te kako bi poboljšali ponudu i da li bi to privuklo još veći broj turista.

6.2. Analiza dobivenih rezultata

Od ukupnog broja ispitanika, kojih je 196, anketu je ispunilo 80 % ispitanika ženskog roda, a 20 % muškog roda (Graf 1.).

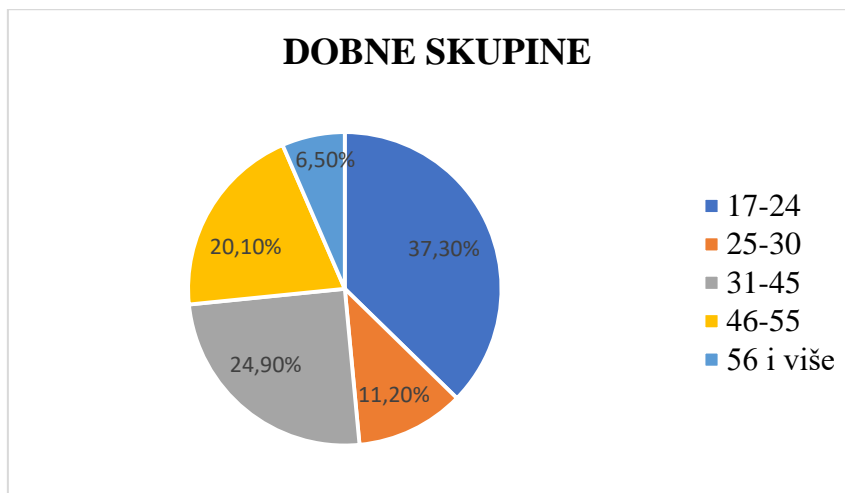
Graf 1. Spol

Izvor: autoričina izrada

Najviše ispitanika koji su ispunjavali ovu anketu je u starosti od 17 do 24 godine života i čine 37,3 % ove ankete. Za njima slijede ispitanici s 31 do 45 godine života kojih je 24,9 %, 46 do 55 godine života kojih je 20,1 %, 25 do 30 godine života kojih ima 11,2 % te su na posljednjem mjestu ispitanici s 56 i više godina života kojih ima 6,5 % (Graf 2.).

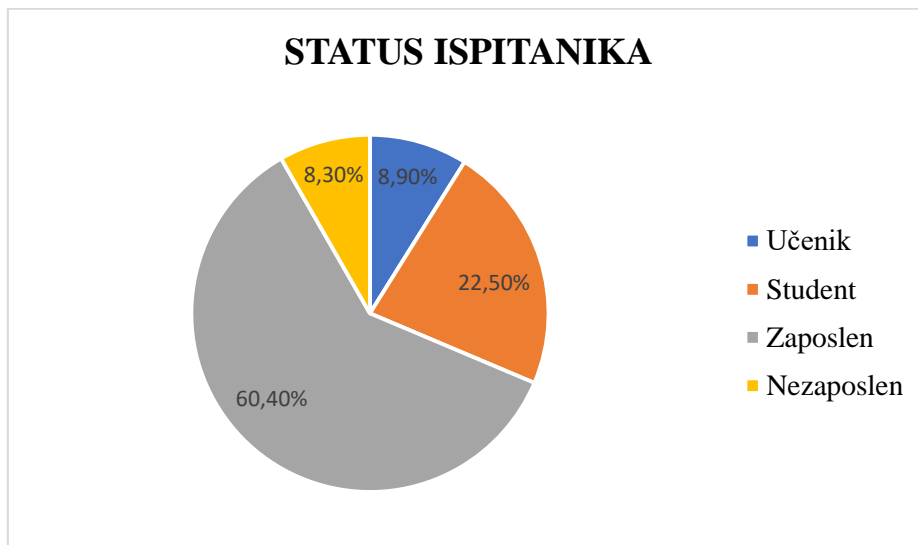
Graf 2. Dobne skupine

Izvor: autoričina izrada

Na sljedećem pitanju najviše ispitanika ima status zaposlenja i to njih 60,4 %, 22,5 % ispitanika čine studenti, 8,9 % učenici, a 8,3 % ispitanika je nezaposleno (Graf 3.).

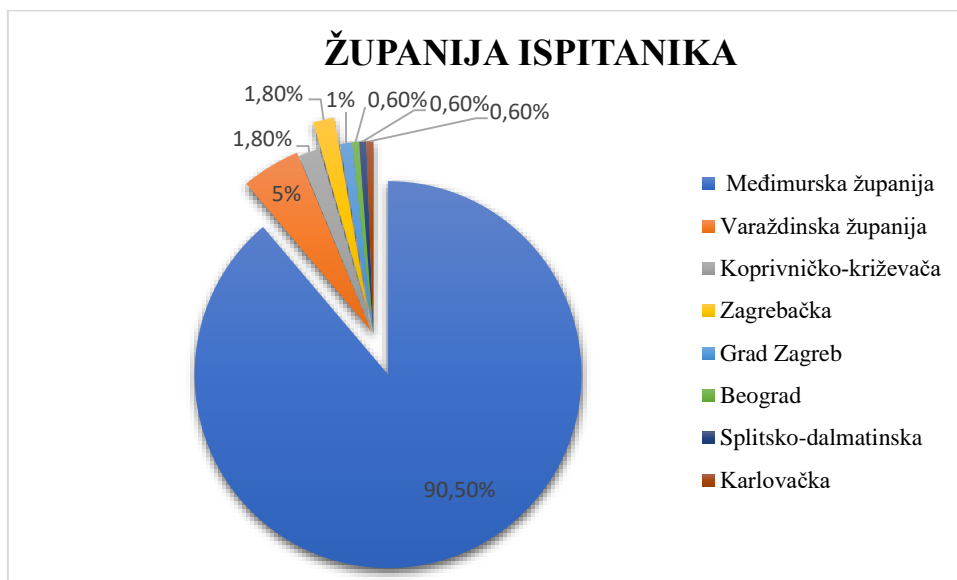
Graf 3. Status

Izvor: autoričina izrada

Što se tiče mjesta iz kojeg dolaze, odnosno županije, u ovoj anketi najviše je prevladalo ispitanika koji dolaze iz Međimurske županije, njih 90,5 %, što i ne začuđuje s obzirom na to da je ovo anketa o Međimurskoj županiji te je bila podijeljena u grupama gdje prevladavaju ispitanici iz te županije. Iza Međimurske županije slijede Varaždinska, Koprivničko-križevačka, Zagrebačka, Beograd, Grad Zagreb, Splitsko-dalmatinska te Karlovačka županija (Graf 4.).

Graf 4. Županija

Izvor: autoričina izrada

Na pitanje jesu li ikad posjetili Međimursku županiju, velik broj ispitanika dao je potvrdni odgovor, njih 98,8 %, dok njih 1,2 % nije nikad posjetilo Međimursku županiju (Graf 5.).

Graf 5. Posjet Međimurskoj županiji

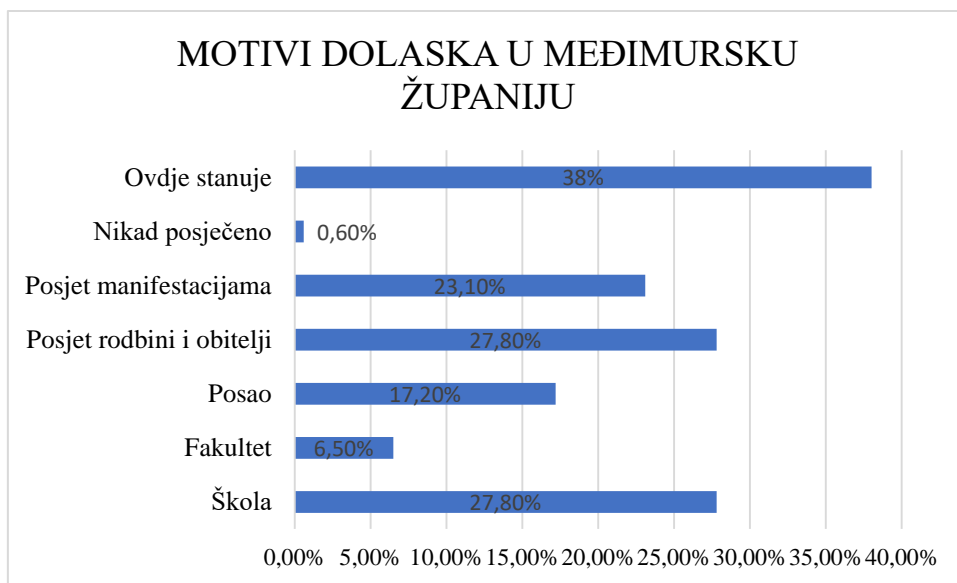

Izvor: autoričina izrada

Ima mnogo razloga, motiva dolaska iz jedne destinacije u drugu, bilo to poslovno, turistički, zbog školskih obaveza, posjeta obitelji i rodbini i sl. Ovo su samo neki od motiva razloga dolaska u Međimursku županiju. Najveći broj ispitanika dolazi iz ove

županije, njih 38 %, zatim kao motiv slijede škola i posjet rodbini koji čine 27,8 % svaki, posjet manifestacijama 23,1 %, odlazak na posao 17,2 % te odlazak na fakultet što čini 6,5 % od ukupnog broja ispitanika te 0,6 % ispitanika nije nikad posjetilo Međimursku županiju (Graf 6.).

Graf 6. Motivi dolaska u Međimursku županiju

Izvor: autoričina izrada

Prema odgovorima ispitanika, njih 98,2 % posjetilo je bilo kakvu manifestaciju koja se odvijala na području Međimurske županije, a njih tek 1,8 % nije nikad sudjelovalo ni na kakvoj manifestaciji koju nudi Međimurska županija (Graf 7.).

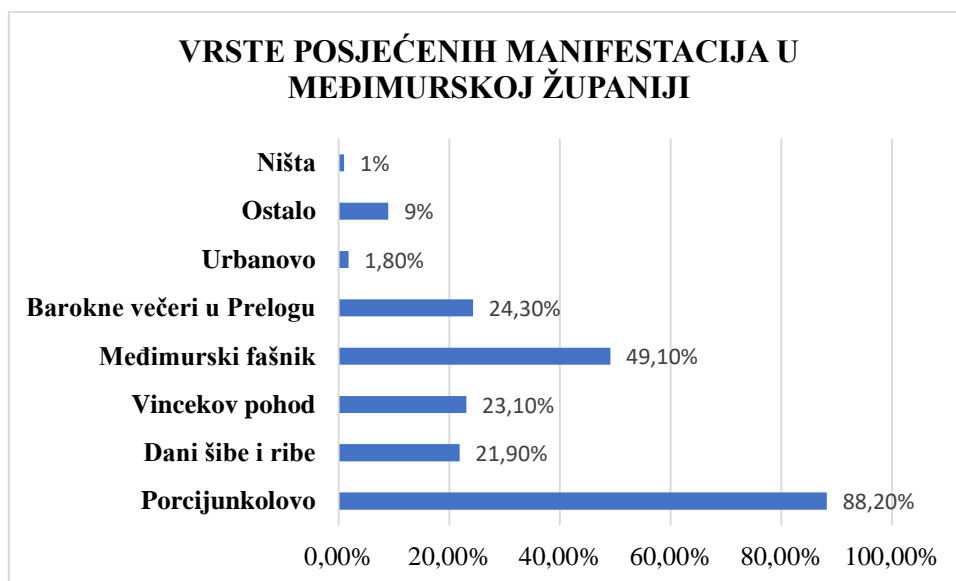
Graf 7. Posjećenost bilo koje manifestacije u Međimurskoj županiji

Izvor: autoričina izrada

Vrste manifestacija koje su posjećene od strane ispitanika su Porcijunkulovo s najviše posjeta: 88,2 %, Dane šibe i ribe je posjetilo 30 %, Vincekov pohod 23,1 %, Međimurski fašnik 50 %, Barokne večeri u Prelogu 24,3 %, Urbanovo 1,8 %, ostale manifestacije (Forestland, Advent u gradu Zrinskih, Rokovo, Sajam cvijeća, Beer fest, itd.) posjetilo je 9 % ispitanika dok 1 % nije posjetilo niti jednu manifestaciju na području Međimurja (Graf 8.).

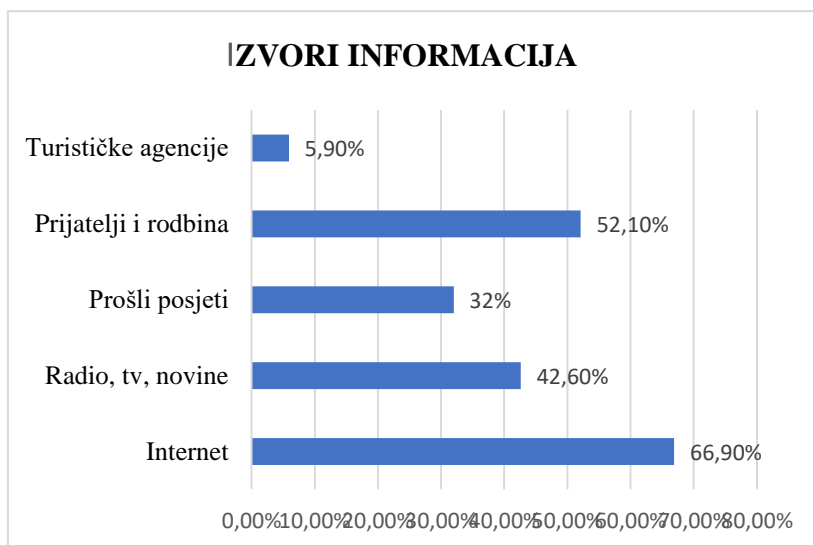
Graf 8. Vrste manifestacija koje su ispitanici posjetili

Izvor: autoričina izrada

U današnje vrijeme kad se sve temelji na razvitku moderne tehnologije i svatko koristi barem jednu od ponuđenih društvenih mreža sve vijesti i informacije šire se najviše i najčešće putem internetskih medija. Stoga se kao izvor informacija o manifestacijama u Međimurskoj županiji najviše koristi internet; 66,9 % ispitanika je saznalo preko interneta o postojanju navedenog. Preko rodbine i prijatelja saznalo je 52,1 % ispitanika, putem radija, TV-a i novina 42,6 % ispitanika, 32 % ispitanika je već posjetilo neke od manifestacija te je putem turističkih agencija za odvijanje manifestacija saznalo 5,9 % ispitanika što pokazuje da se mali broj turista obraća agencijama prilikom odabira destinacija za posjet ili boravak u njima (Graf 9.).

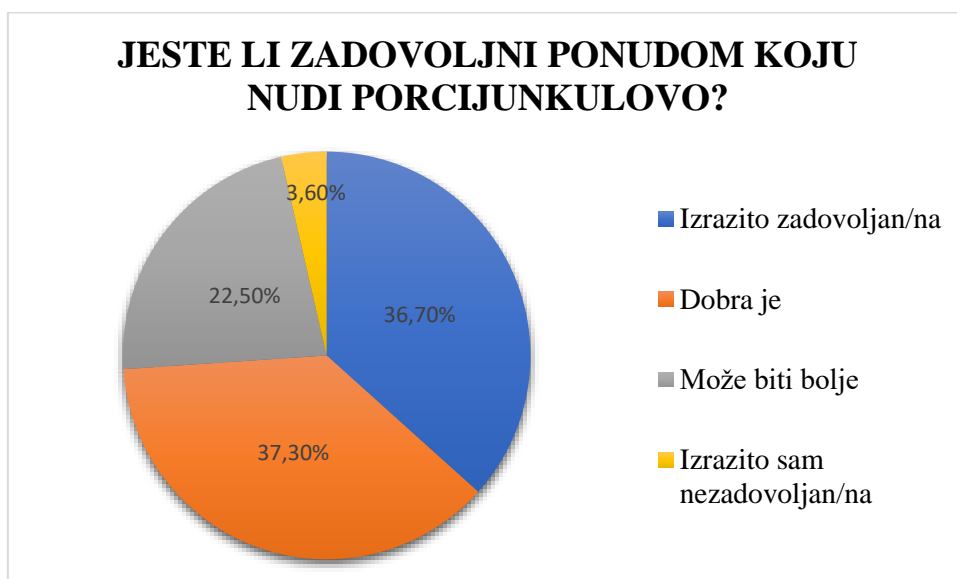
Graf 9. Izvori informacija o manifestacijama u Međimurskoj županiji

Izvor: autoričina izrada

Od 169 ispitanika njih 36,7 % je izrazito zadovoljno ponudom Porcijunkulova, 37,3 % ispitanika kaže da je manifestacija dobra, 22,5 % ispitanika kaže da bi mogla biti bolja ponuda te njih 3,6 % nije zadovoljno ponudom Porcijunkulova (Graf 10.).

Graf 10. Zadovoljstvo ispitanika ponudom Porcijunkulova

Izvor: autoričina izrada

Ispitanici su trebali u kratkim rečenicama napisati kako bi poboljšali ponudu Porcijunkulova za bolji daljnji razvitak same manifestacije, ali ujedno samim time i turizma na području Čakovca i Međimurske županije (Tablica 1.).

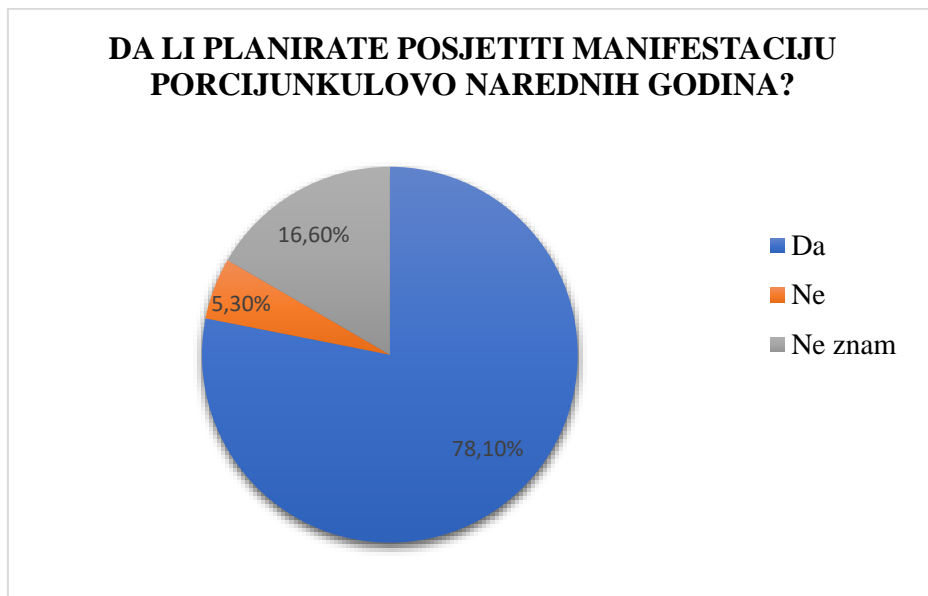
Tablica 1. Prikaz ideja, noviteta koje su ispitanici odabrali kako bi se poboljšala ponuda manifestacije Porcijunkulovo

Više kreativnosti	Više promocije udruge županije
Potreban veći prostor	Vinski grad
Novi sadržaji prvenstveno tradicijskog tipa	Osigurala bih još više zabavnih sadržaja za djecu
Više koncerata	Više tradicije, manje svjetovnog
Širenje same manifestacije na cijelo područje grada, ne da je vezano samo uz uži centar grada	Ne sviđa mi se što je vjerski program u drugome planu
Više različitih sadržaja	Besplatni parking
Jedan dio grada odvojiti za umjetnost	Dodavanje više noviteta
Poticati gastronomsku ponudu koja je trenutno jednolična	Više kazališnih predstava
Duže trajanje	Više starih zanata
Više kulture	Više dobre glazbe

Izvor: autoričina izrada

Na pitanje da li planiraju posjetiti manifestaciju Porcijunkulovo narednih godina, 78,1 % ispitanika je reklo da bi, 16,6 % ispitanika ne zna, a 5,3 % ispitanika neće više posjetiti manifestaciju Porcijunkulovo (Graf 11.).

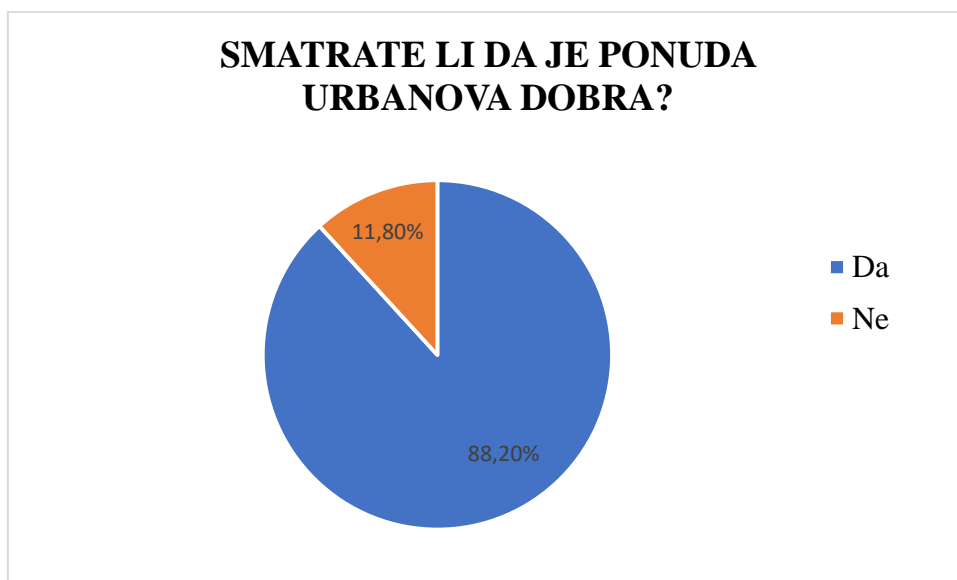
Graf 11. Planirani budući posjeti manifestaciji Porcijunkulovo

Izvor: autoričina izrada

Na pitanje da li smatraju da je ponuda Urbanova dobra, 88,2 % ispitanika kaže da je dobra, a 11,8 % ispitanika kaže da ponuda Urbanova nije dobra (Graf 12.).

Graf 12. Jeste li zadovoljni ponudom Urbanova?

Izvor: autoričina izrada

Na sljedeće pitanje je također trebalo dati kratak odgovor kako bi se mogla poboljšati ponuda Urbanova (Tablica 2.).

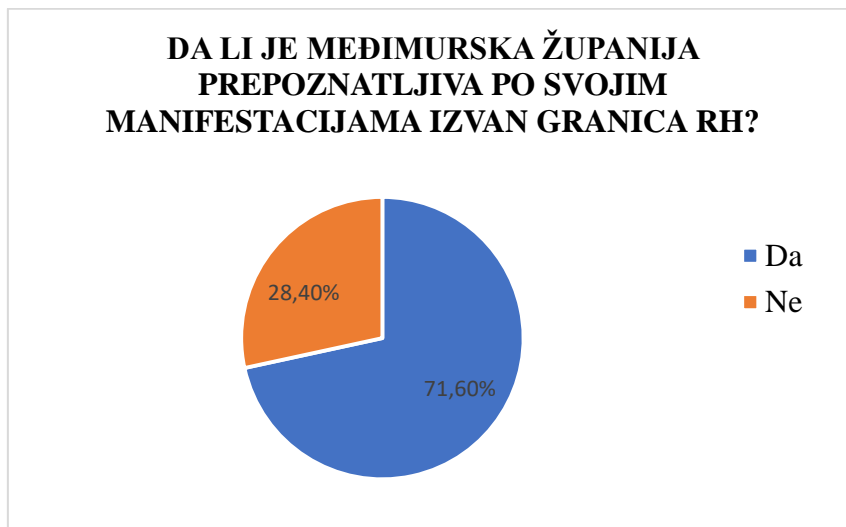
Tablica 2. Prijedlozi ispitanika za poboljšanje ponude manifestacije Urbanovo

Čim više pića	Više izlagača
Više degustacija	Da traje duže
Više sadržaja za širu publiku koja nije stručna za vino	Ne znam što je Urbanovo
Nisam nikad čula za manifestaciju	Češći i jeftiniji prijevoz i jeftinija degustacija općenito
Glazbeni program, dati šansu mladim umjetnicima	Žešći marketing na svim poljima
Niže cijene	Bolja gastronomska ponuda
Više događanja	Kušaona vina na otvorenom
Bolja reklama vinarima i „edukacija“ vina	Proširiti manifestaciju na ulice, ne samo vinarije

Izvor: autoričina izrada

Na pitanje „Da li je Međimurska županija prepoznatljiva po svojim manifestacijama izvan granica RH?“, 71,6 % ispitanika kaže da je poznata, a 28,4 % ispitanika tvrdi da nije poznata izvan granica RH i iz priloženoga se može zaključiti da više od polovice ljudi misli da je Međimurska županija poznata u inozemstvu što na hrvatski turizam utječe vrlo dobro (Graf 13.).

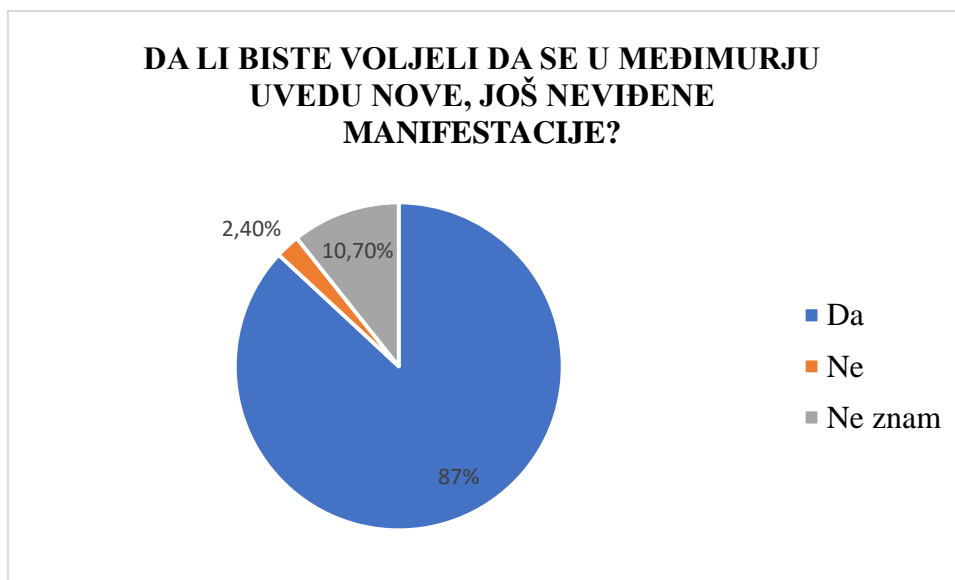
Graf 13. Prepoznatljivost Međimurske županije u drugim zemljama

Izvor: autoričina izrada

S idejom za uvođenjem novih, još neviđenih manifestacija u Međimurskoj županiji složilo se 87 % ispitanika, 10,7 % ispitanika ne zna, a 2,4 % ispitanika ne želi da se uvedu nove manifestacije u Međimurskoj županiji (Graf 14.).

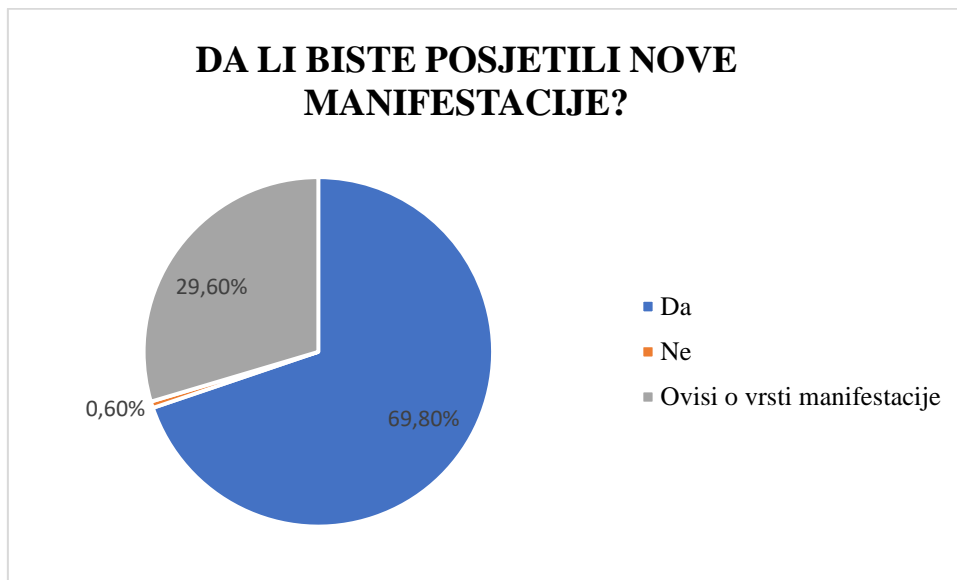
Graf 14. Ideja za uvođenjem novih, još neviđenih manifestacija u Međimursku županiju

Izvor: autoričina izrada

S obzirom na to da je više od polovice ispitanika za uvođenje novih manifestacija, 69,8 % njih bi te nove manifestacije posjetilo, ovisno o vrsti manifestacije je reklo 29,6 %, a njih 0,6 % ne bi posjetilo nove manifestacije (Graf 15.).

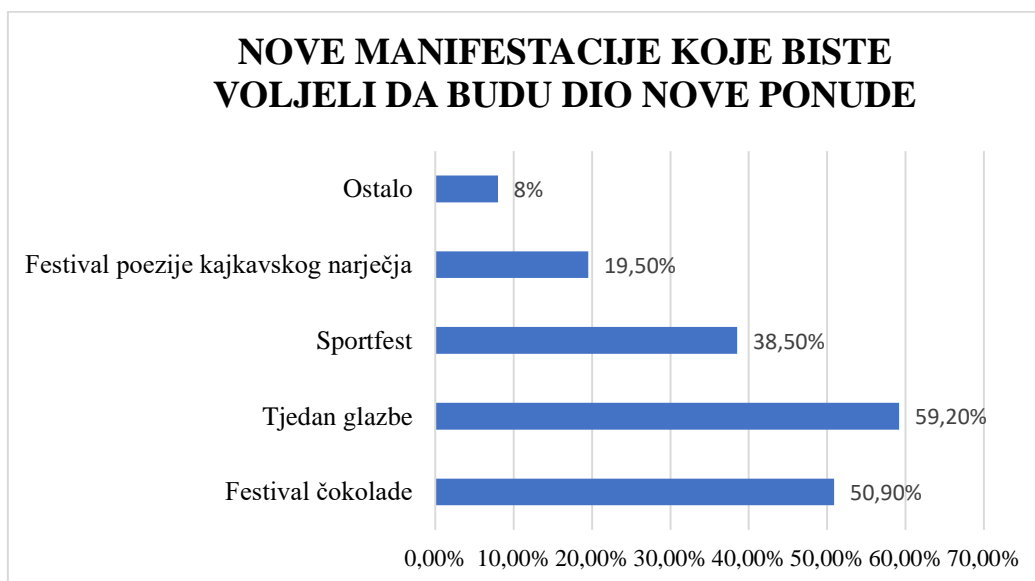
Graf 15. Budući posjeti novim manifestacijama

Izvor: autoričina izrada

Na pitanje „Koje od manifestacija biste voljeli da budu dio nove ponude u Međimurju?“, 50,9 % ispitanika je odgovorilo da bi voljeli da dio ponude bude festival čokolade, 59,2 % ispitanika bi voljelo imati tjedan glazbe (*jazz*, rock, zabavna itd.), 38,5 % bi voljelo da se uvede sportfest, 19,5 % ispitanika bi htjelo vidjeti festival poezije kajkavskog narječja te bi 8 % ispitanika željelo vidjeti ostale ponude manifestacija (Festival međimurske hrane, Art festival, Kaj su jeli naši stari, Filmski festival itd.) (Graf 16.).

Graf 16. Nove manifestacije koje bi ispitanici željeli posjetiti

Izvor: autoričina izrada

Na pitanje da li smatraju da će uvođenjem novih manifestacija Međimurska županija postati prepoznatljivija, 98,2 % ispitanika je odgovorilo da smatraju da hoće, a 1,8 % ispitanika smatra da neće postati još prepoznatljivija (Graf 17.).

Graf 17. Hoće li Međimurska županija biti prepoznatljivija nakon uvođenja novih manifestacija?

Izvor: autoričina izrada

7. RASPRAVA

Nakon provedenog istraživanja i dobivenih rezultata ankete, može se zaključiti da su gotovo svi ispitanici spremni za neke promjene, novitete koji bi Međimursku županiju učinili prepoznatljivom izvan granica županije, ali i izvan granica Republike Hrvatske. Ti noviteti, nove manifestacije bile bi pozivnica za nove posjetitelje, turiste koji bi mogli uživati u nečem novom. Zahvaljujući lokaciji, županija ima velik potencijal za razvoj nečeg još neviđenog.

Rezultati istraživanja također pokazuju da su postojeće manifestacije još uvijek uspješne i privlače velik broj posjetitelja, kako domaćih tako i stranih, no nakon godina održavanja na isti princip potrebna je veća promocija na šira područja da ljudi koji još nikada nisu bili u ovoj županiji prvi put požele doći u ovaj kraj koji je bogat prirodnim ljepotama, ali i kulturno-povijesnim sadržajima. Također je potrebno obnoviti i uvesti nova događanja, tj. više autohtonih proizvoda i zanata, proširiti sadržaj na više ulica i dijelova određenog mjesta te se vjeruje da će to Međimursku županiju učiniti poznatijom i bogatijom kao županiju koja je već sad poznata kao čuvarica starih zanata i običaja.

8. ZAKLJUČAK

Tema i središte cijelog rada je Međimurje, tj. Međimurska županija koja je prepuna događaja te koja pršti poznatim povijesnim ličnostima i legendama iz prošlosti koje je opisuju te koje mogu postati izvrstan temelj za stvaranje novih kulturno-povijesnih manifestacija te biti razvojna poluga buduće turističke ponude ove destinacije. Kao najgušće naseljena županija u Republici Hrvatskoj te županija koja se nalazi na dodiru dviju rijeka – Drave i Mure, ima iznimni potencijal za razvitak turizma.

U Hrvatskoj prevladava odmorišni turizam koji je glavni prihod sredstava i koji je poznat diljem svijeta, no kako se vrijeme, tehnologija i ostale mogućnosti razvijaju, kontinentalni dio Hrvatske postao je itekako važan faktor u razvoju turizma, posebice onih specifičnih oblika turizma – ruralnog i rustikalnog – te je počeo privlačiti sve veći broj turista koji su željni izdvojiti svoje vrijeme i novac za takvu vrstu turizma te se maknuti iz gužvi i buke koje prevladavaju na obali.

Jedna od specifičnih oblika turizma koji prevladava na kontinentalnom dijelu Hrvatske je manifestacijski turizam. Međimurska županija može se pohvaliti jer se svake godine i na svakom kraju županije održavaju manifestacije koje su bitne za razvoj Međimurja i ne samo turizma već i cjelokupnog gospodarstva, kulture te samim time naglašava se promocija unutar i izvan zemlje koja je bitna kako bi se privukao velik broj posjetitelja, te ih se potaknulo i dalo im uvid da i kontinentalni dio Hrvatske može ponuditi isto toliko koliko i mjesta uz obalu i Jadransko more.

Na temelju provedenog istraživanja dolazi se do zaključka kako je domaćem stanovništvu, ali i u ostalim županijama poznat manifestacijski turizam u Međimurskoj županiji i da su spremni izdvojiti svoje vrijeme i novac da posjete neke od manifestacija u ovom kraju. No, naglasak je potrebno staviti na bolju promociju i širenje samih manifestacija jer se želi dostići prepoznatljivost i izvan granica Republike Hrvatske.

9. LITERATURA

1. Bartoluci, M., (2013). Upravljanje razvojem turizma i poduzetništva, turistička politika, razvoj i poduzetništvo u turizmu, Zagreb, Školska knjiga.
2. Bunjac, B. (2003). Pregled povijesti Međimurja. Čakovec, Povijesno društvo Međimurske županije.
3. Čavlek, N., Bartoluci, M., Prebežac, D., Kesar, O., (2011). Turizam – ekonomske osnove i organizacijski sustav, Zagreb, Školska knjiga.
4. Međimurje – županijski vodič (1993). Čakovec, TIZ Zrinski.
5. Pirjevac, B., Kesar, O. (2002). Počela turizma, Zagreb, Mikrorad.
6. Pivčević, S., ppt, Upravljanje manifestacijama, Ekonomski fakultet Split, 2012/2013.
7. Purić Hranjec, M. i sur., (2006). Međimurje, Turistički vodič Međimurske županije. Čakovec, Međimurska županija, Turistička zajednica Međimurske županije.
8. Valčić, M. (2018). Turizam i kultura, Zagreb, Jurčić.

INTERNET

1. Breslauer, N., Gregorić, M., Hegeduš, I., (2015). „Održivi razvoj turizma“, *Hrčak*, vol.5(1),99-109.
https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=213166
2. Mesarić Žabčić, R., Breslauer, V., (2010). „Međimurska vinska cesta kao generator razvoja županije“, *Hrčak*, vol.1(1), 244-257.
https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=83392 (10.12.2020.)
3. Aeroklub Međimurje <https://aeroklub-medjimurje.hr/opce-informacije/> (05.01.2021.)
4. Terme Sveti Martin <https://www.termesvetimartin.com/hr/o-nama/povijest-resorta> (05.01.2021.)
5. Program plana s financijskim planom za 2020.g._turistička zajednica Međimurske županije

- <http://www.visitmedimurje.com/media/Program%20rada%20TZMZ%202020.pdf>
(05.01.2021).
6. Program plana i financijski plan za 2020. g. Varaždinska županija
http://www.turizam-vzz.hr/images/dokumenti/2020/Program_rada_TZ_sa_financ_planom_za_2020_godinu-prihvaceni-ovjereni.pdf (2.2.2021).
7. Visit Međimurje <http://www.visitmedimurje.com/smjestaj.asp?#.YA7QIunPw2y>
(05.01.2021.)
8. Matthews, D. Special Event Production. https://www.mev.hr/wp-content/uploads/2013/12/upute_za_izradu_zavrzni_rad.pdf (05.01.2021.)
9. Turistička zajednica grada Čakovca
<http://www.visitcakovec.com/manifestacije2/#1497614956717-3b2b257e-8d28>
(05.01.2021.)
10. Visit Međimurje, manifestacije,
<http://www.visitmedimurje.com/m/manifestacije.asp?id=43&m=2&mm=11&kt=Manifestacije> (05.01.2021.)
11. Međimurska županija <https://medjimurska-zupanija.hr/2019/05/28/ljeto-u-gradu-zrinskih-2019/> (05.01.2021.)
12. Bundek <https://bundek.hr/vincekov-pohod/vincekov-pohod/> (05.01.2021.)
(10.12.2020.)

PRILOZI

Popis slika:

Slika 1. Paljevinski grob tijekom čišćenja.....	7
Slika 2. Međimurska županija.....	9
Slika 3. Turizam u Međimurju.....	11
Slika 4. Međimurska vinska cesta.....	13
Slika 5. Porcijunkulovo.....	27
Slika 6. Barokni ples u gradu.....	33

Popis tablica:

Tablica 1. Prikaz ideja, noviteta koje su ispitanici odabrali kako bi se poboljšala ponuda manifestacije Porcijunkulovo.....	42
Tablica 2. Prijedlozi ispitanika za poboljšanje manifestacije Urbanovo.....	44

Popis grafova:

Graf 1. Spol.....	35
Graf 2. Dobne skupine.....	35
Graf 3. Status.....	36
Graf 4. Županija.....	37
Graf 5. Posjet Međimurskoj županiji.....	37
Graf 6. Motivi dolaska u Međimursku županiju.....	38
Graf 7. Posjećenost bilo koje manifestacije u Međimurskoj županiji.....	39
Graf 8. Vrste manifestacija koje su ispitanici posjetili.....	40
Graf 9. Izvori informacija o manifestacijama u Međimurskoj županiji.....	41
Graf 10. Zadovoljstvo ispitanika ponudom Porcijunkulova.....	41
Graf 11. Planirani budući posjeti manifestaciji Porcijunkulovo.....	43
Graf 12. Jeste li zadovoljni ponudom Urbanova?.....	43
Graf 13. Prepoznatljivost Međimurske županije u drugim zemljama.....	45

Graf 14. Ideja za uvođenjem novih, još neviđenih manifestacija u Međimursku županiju.....	45
Graf 15. Budući posjeti novim manifestacijama.....	46
Graf 16. Nove manifestacije koje bi ispitanici željeli posjetiti.....	47
Graf 17. Hoće li Međimurska županija biti prepoznatljivija nakon uvođenja novih manifestacija?.....	47